DARBININKAS

Vol. LXXVI. Nr. 31
Rugpjūčio - August 16, 1991

Penktadienis-Friday

SECOND-CLASS
Postage paid at Brooklyn, N.Y.

341 Highland Blvd.
Brooklyn, N. Y. 11207

50 centų

Savaitės įvykiai

Gen. H. Norman Schwarzkopf perdavė savo pareigas ir rugpjūčio pabaigoje išeina į dimisiją. Spauda rašo, kad generolui nereikės stoti į eilę bedarbio pašalpai gauti, nes jo laukia milijonai dolerių, kuriuos jis gaus už savo memuarus, aprašinėdamas, kaip vadovavo Jungtinių Tautų kariuomenei ir laimėjo karą prieš Iraką.

20 iš 148 amerikiečių karių, kurie žuvo Persijos įlankos kare, buvo pačių JAV ugnies aukos. Tai sudaro 15%. Pentagonas savo studijoje nurodo, kad II Pas. karo metu nuo savų ginklų žuvo apie 2%. Tiek pat ir Korėjos bei Vietnamo karuose.

Du civiliai įkaitai, britas ir amerikietis, kuriuos skirtingos Libano fanatikų grupės buvo išlaikiusios penkerius metus, paleisti iš nelaisvės. Pirma paleistas britų TV žurnalistas John McCarthy, o paskui amerikietis rašytojas, knygų pardavėjas Edward Austin Tracy. Paleistas ir prancūzas Jerome Leyraud, kurį fanatikai pagrobė tuojau pat, kai buvo paleistas britas, grasindami jį nužudyti, jei dar būtų paleidžiama daugiau įkaitų.

JT Gen. sekretorius Javier Perez de Cuellar specialiai skrido į Londoną susitikti su Libano fanatikų išleistuoju žurnalistu John McCarthy, kuris jam atvežė laišką. Tame laiške Islamic Holy War grupė išdėstė savo pažiūras dėl įkaitų pasikeitimo. Jie siūlo, kad pirma Izraelis paleistų palestiniečius belaisvius. Norėdami susigrąžinti Libane laikomus įkaitus, vakariečiai darys spaudimą Izraeliui, kuris betgi spiriasi, kad pirma turi būti paleisti Izraelio kariai, o tik paskui bus kalba dėl visų kitų. Fanatikų rankose dar yra 11 vakariečių įkaitų.

Pietų Afrikos baltųjų partija, kovojanti prieš valdžios reformas, norint panaikinti rasinės diskriminacijos politiką, užsispyrusi ir toliau tęsti pasipriešinimą prieš prezidento de Klerk programą. 3 baltieji žuvo ir apie 60 sužeista, kai daugiau kaip 2 tūkstančiai tos partijos šalininkų susirėmė su policija Transvalijos miestelyje Ventersdorf, kur savo nacionalinės partijos nariams kalbėjo prez. de Klark. Tarp nukentėjusių buvo ir 7 policininkai bei 15 praeivių juodukų.

Italijos policija ėmėsi prievartos, norėdama nukreipti atgalios naują 10-ties tūkstančių albanų pabėgėlių bangą, nelegaliai atvykusią laivu. Prieš savaitę tie albanai atvyko į Bari uostą, tikėdamiesi susirasti duonos ir pastogę. Tai jau antra albanų banga nuo šių metų kovo mėnesio, kai Italijon atvyko apie 24 tūkstančiai pabėgėlių. Nežmonišką italų valdžios elgesį pasmerkė italų spauda ir Popiežius.

Madagaskare jau keletas mėnesių, kai vyksta neramumai, reikalaujant politinių reformų. Prie kulminacinio punkto prieita rugpjūčio 10, kai daugiau kaip 200 tūkstančių minia pasuko prezidentūros rūmų pusėn. Žygiuojančiuosius puolė kariuomenė iš malūnsparnių ir prezidentūros sargybos. Žuvo 10 demonstrantų ir keletas šimtų sužeista.

LIETUVA NETIKI OFICIALIEMS SOVIETŲ PAREIŠKIMAMS DĖL ŽUDYNIŲ PASIENYJE

Kai žinia apie tragiškus įvykius Medininkuose užklupo prezidentus Gorbačiovą ir Bush besigėrinčius Pamaskvio gamta Novo Ugariovo vietovėje, pareiškęs apgailestavimą ir užuojautą žuvusiųjų šeimoms, Gorbačiovas sureagavo žaibiškai. Jis vėliau spaudos konferencijoje pareiškė, kad "tyrimą kontroliuosiąs pats ir pranešiąs rezultatus".

Tu rezultatų Lietuva laukia. Bet jais nebuvo pasitikėjimo iš pat pradžios, nes tasai pats prezidentas prieš tai daug dalykų buvo žadėjęs... Lietuvos Respublikos atitinkamos įstaigos taip pat veda tyrimus. Kol kas rezultatų neturima.

Bet iš Maskvos pusės Lietuvą jau pasiekė rugpjūčio 7 dienos pareiškimas, kad nei TSRS vidaus ministerijos, nei KGB, nei gynybos ministerijos vadovybė neprisidėjusios prie Medininkų žudynių.

Reaguodamas į tą pareiškimą, Lietuvos Aukščiausiosios Tarybos pirmininkas Vytautas Landsbergis pareiškė, kad "Vis dėlto, kadangi tos žinybos nuslėpė 1991 sausio mėnesio žudynių Vilniuje kaltininkus, tyčia platino melą ir dezinformaciją, jų dabartinis pareiškimas negali būti patikimas".

Ryšium su tuo oficialiu pranešimu dėl "neprisidėjimo" prie Medininkų žudynių, Lietuvių Informacijos Centras pateikia ir kitą Lietuvoje išleistąjį pareiškimą, būtent Lietuvos Respublikos ministro pirmininko Vagnoriaus.

Vagnoriaus pareiškimas

"Demonstratyvus, organizuotas Lietuvos Respublikos policijos ir muitinės pareigūnų nužudymas Medininkų kontrolės poste — tai ne tik netektis ir sielvartas Lietuvos tautai. Tai kartu ir bandymas subrandinti TSRS prieš žmoniškumą ir demokratiją nukreiptus procesus, galinčius sukelti tragiškas pasekmes visame regione.

Pastarieji įvykiai aiškiai primena kruvinąjį sausį, kai vadinamieji "nacionalinio gelbėjimo komitetai", pradžią gavę Pabaltijo respublikose, tuoj buvo įsteigti ir daugelyje TSRS vietų. Jie grasino jėga užgrobti valdžią. Tačiau antivalstybinių akcijų organizatoriai liko nenubausti. Pasinaudojusios tuo, TSRS konservatyviosios jėgos į valstybės lygį iškėlė politinį terorą, kurį vykdo OMONas ir kitos represinės kariškių grupuotės. Ir jos nuolat aktyvėja.

Surengti demonstratyvūs provokaciniai ginkluoti išpuoliai Lietuvos Respublikoje TSRS prezidento pastarųjų apsilankymų Osle ir Londone išvakarėse. TSRS vadovams nuolaidžiaujant nesusilaukusios atkirčio, išpuolius organizavusios jėgos pagaliau surengė įžūlią ir žiaurią susidorojimo su Lietuvos pareigūnais akciją Medininkuose JAV prezidento vizito TSRS metu. Ir vėl Lietuva pasirinkta kaip priedanga. Pagrindinis tikslas pasitikrinti jėgas, o kartu įbauginti ir savo, ir užsienio valstybes.

Jeigu ir toliau šių pavojingų akcijų organizatoriams bus nuolaidžiaujama, tragiški įvykiai Medininkuose gali tapti pradžia ginkluotų antivalstybinių pučų TSRS bei Pabaltijo respublikose, sukelti pavojų rimčiai kaimyninėse valstybėse. Todėl kviečiame demokratijos kelią pasirinkusius TSRS Sąjungos bei paskirų jos respublikų vadovus imtis visų įmanomų priemonių prievartai sustabdyti, užkirsti kelią šiame Europos regione besimezgančiam konfliktui. Aktyvios paramos demokratinėms TSRS jėgoms, taip pat Pabaltijui, poziciją turėtų užimti ir kitos valstybės.

Mums sunku suprasti, kodėl, TSRS prezidentui M. Gorbačiovui, taip pat visam pasauliui pasmerkus kruvinus sausio įvykius Vilniuje, iki šiol negrąžinami TSRS kariškių užgrobti Lietuvos televizijos ir kiti pastatai, kodėl neišformuojamas arba neišvedamas iš Lietuvos organizuota teroristinė veikla užsiimantis OMONo būrys, kurį aktyviai remia antidemokratinės TSRS jėgos. Šios kuklios teisingumo atstatymo priemonės, žinoma, neišspręstų demokratijos įtvirtinimo TSR Sąjungoje ar santykių su Lietuvos Respublika sureguliavimo problemų. Tačiau, tai liudytų TSRS vyriausybės pastangas užkirsti kelią rengiamoms valstybės masto organizuoto teroro akcijoms. Supratimo ir paramos tikimės ir iš TSRS prezidento bei JAV prezidento".

Visuotinis nusistatymas prieš OMONą

Nesant tyrimo rezultatų, kuriuos žadėjo Gorbačiovas, taip pat ir Lietuvai dar neturint savo tyrimų išvadų, tik spėliojama, kas būtų buvę tie kaltininkai. Esama bendro įsitikinimo, kad iš TSRS pusės nėra vilties susilaukti teisingo pranešimo.

Dar pradžioje, kai buvo paskelbta, jog bus "tyrimai", o juos vykdyti įgaliotas OMONas ir KGB padalinys Lietuvoje, prezidentas Landsbergis, remdamasis praeities patyrimu, pasakė: "Tai reiškia, kad galimiems kaltininkams įsakoma paslėpti savo pėdsakus". Jo nuomone, galima tikėtis tyrimo išvadų, panašių į tas, kurias TSRS prokuratūra pateikė dėl sausio įvykių.

Tai patvirtina ir naujausios žinios iš Lietuvos, kad TSRS centrinė vyriausybė ne tik kad netalkina, bet net trukdo tyrimus.

Tuo tarpu sovietinės informacijs priemonės, jau nuo pat Nepriklausomybės Atkūrimo akto paskelbimo vykdančios priešišką Lietuvai kampaniją, kuri ypač buvo pagyvejusi po sausio įvykių, ir dabar nesiliauja. Skelbia visokius melus bei prasimany-

(nukelta į 2 psl.)

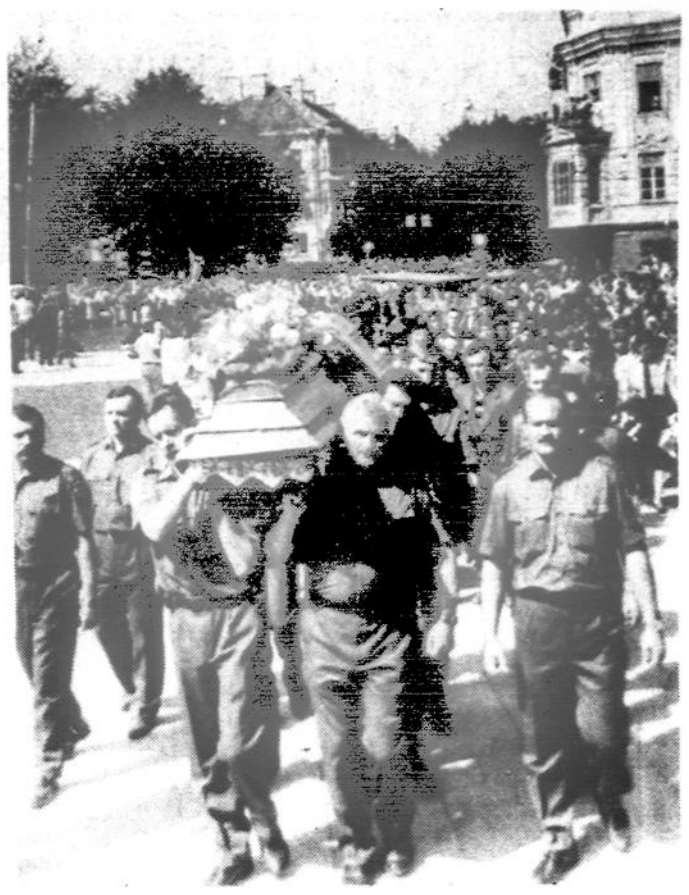

Kritusieji Medininkuose nešami laidotuvių procesijoje rugpjūčio 3 į Antakalnio kapines Vilniuje. Nuotr. Viktoro Kapočiaus

MEDININKŲ DIDVYRIUS PAGERBIANT

BUDĖJIMAS LIETUVOS PASIUNTINYBĖJE

Norėdama atkreipti Amerikos visuomenės dėmesį į pasikartojančius agresijos prieš Lietuvą aktus ir ypatingai pabrėžti Medininkuose žuvusiuosius pasienio didvyrius, Lietuvos Pasiuntinybė Washingtone rugpjūčio 2 suorganizavo 24 valandų budėjimą.

Pradėta 5 val. popiet Lietuvos vėliavos su gedulo ženklu nuleidimu iki pusės stiebo. Lietuvos atstovas Stasys Lozoraitis ta proga paskaitytame pareiškime pažymėjo, kad palyginti švelni Vakarų reakcija į nuolatinį smurtą gali atidaryti duris tolimesnei agresijai. Jis priminė lietuvių norą gyventi taikoje su visais savo kaimynais ir pasirengimą pradėti pasitarimus su Maskva, kuri to vengia. Kaltindamas Gorbačiovą, kad jis nepajėgia sustabdyti to terorizmo ir nubausti kaltininkus, Lietuvos Atstovas pareiškė, kad arba Gorbačiovas nekontroliuoja padėties arba nenori su Lietuva pradėti taikingus pasitarimus. Jis kreipėsi į Amerikos visuomenę, prašydamas padėti Lietuvai sunkioje kovoje už laisvę ir nepriklausomybę.

Budėjimo metu Pasiuntinybė gavo užuojautos laiškų iš Kongreso narių ir senatorių. Buvo perskaityti laiškai senatorių Bill Bradley, Alfonse D'Amato, Alan J. Dixon, Barbaros A. Mikulski, taip pat Atstovų Rūmų narių Benjamin L. Cardin, Steny H. Hoyer, Bill Sarpalius. Laiškuose pareikšta užuojauta lietuvių tautai ir žuvusiųjų šeimoms, žadama moralinė parama ir žygiai Amerikos Kongrese ir Baltuosiuose Rūmuose, kad JAV efektingai paremtų Lietuvos reikalus.

Kongresmanas Sarpalius, kuris jau dukart yra lankęsis Lietuvoje, tarp kitų dalykų pareiškė: "Kai prezidentas Bush su Gorbačiovu ištaigiai pietavo ir kėlė tostą už naują erą, tuo pat metu, už jų pečių, septyni lietuviai buvo Sovietų kareivių nužudyti... O kitą dieną, kai jie pasirašė nusiginklavimo sutartį, tuo pačiu metu sovietų tankai riedėjo gatvėmis Lietuvos, šalies, kuri neturi kariuomenės, bet yra apsiginklavusi vien tik laisvės ir nepriklausomybės vizija. O vėliau, kai prezidentas keliavo į Ukrainą, jis labai ryškiai vengė laisvę mylinčios Lietuvos. Kodėl gi jis nenuvyko į Lietuvą pamatyti verkiančių žmonių gatvėse, pamatyti TV bokšto, kuris vis dar Sovietų tankų okupuotas, pamatyti tikrąsias Sovietų Sąjungos problemas"?

Budėjimas prie Atstovybės baigtas rugpjūčio 3-ąją, kada Lietuva gedėjo savo didvyrių ir juos laidojo Antakalnio kapinėse. Budėjimo organizacinius reikalus tvarkė Danelė Vidutienė ir Audrius Kirvelaitis.

Nužudytieji Medininkuose laidojami Vilniuje rugpjūčio 3 d. Nuotr. Viktoro Kapočiaus

AMERIKOS PARAMA BALTIJOS ŠALIMS

Lietuvių Informacijos Centras praneša, kad JAV senatas liepos gale priėmė finansinės pagalbos užsienio šalims įgaliojimo įstatymo projektą, kuriame numatoma Baltijos valstybėms skirti 20 milijonų dolerių humanitarinei šalpai bei $10 milijonų techninei pagalbai.

Liepos 26 priimtasis Senato įstatymas skiriasi nuo analogiško Atstovų Rūmų įstatymo, nubalsuoto birželio 30. Pastarasis numato Baltijos valstybėms skirti $7.5 milijonų techninei pagalbai, paremiančiai demokratines bei rinkos ekonomikos reformas, ir neįgalioja jokių pinigų skirti humanitarinei šalpai.

Užtat Senatui ir Atstovų Rūmams teks derinti šiuos skirtumus, kuomet jų nariai grįš iš vasaros pertraukos rugsėjo mėnesio pradžioje.

KOKIA GI VOKIETIJOS NUOMONĖ?

Vokietijos kancleris Kohl prancūzų tarptautinės politikos žurnalui *Politique Internationale* duotame interview pasakė, kad per paskutinįjį susitikimą su Gorbačiovu jį paraginęs ne tik susilaikyti nuo jėgos priemonių panaudojimo prieš Pabaltijo kraštus, bet jiem suteikti laisvo apsisprendimo teisę.

Kohl įsitikinimu, sovietinė valdžia laikysis duotojo pažado ir pagaliau pripažins, kanclerio žodžiais tariant, Sovietų Sąjungos tautom teisę laisvai apspręsti savo likimą.

Kaip pastebi apžvalgininkai, kiek stebinantys ir prieštaringi buvo kiti kanclerio pareiškimai tam prancūzų žurnalui apie Sovietų Sąjungą. Kancleris pasakė, jog būtų "kvailystė", jei Vakarai, remdami kai kurių respublikų nepriklausomybės siekimus, išprovokuotų Sovietų Sąjungos susiskaldymą. "Tai nėra mūsų politikos tikslas", — pasakė kancleris, — "Sovietų Sąjungos susiskaldymas sužlugdytų pastangas pasiekti nusiginklavimą ir įgyvendinti pastovią taiką".

Dominikos respublikos vyriausybė ištrėmė daugiau kaip 10 tūkstančių Haiti kilmės gyventojų, kurie dešimtmečius gyveno ar buvo gimę toje respublikoje. Tai įvyko ryšium su Haiti vyriausybės kaltinimu, kad būk Dominikos valdžia pažeidžia jos teritorijoje dirbančių haitiečių-nendrakirčių žmogaus teises. Haiti kaltina, kad šis Dominikos žygis buvęs noras dirbtiniu budu sukelti rasines ir tautines nuotaikas ir nukreipti dėmesį nuo krašte didėjančių darbo unijų streikų, infliacijos ir bendro nepasitenkinimo visuomeniniais patarnavimais.

NAUJUS LIETUVOS KANKINIUS PALYDĖJUS

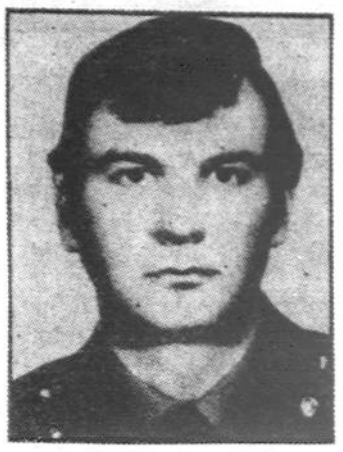

Juozas Janonis, 29 metų, vedęs, turėjo 3 metukų sūnų Evaldą. Vidaus reikalų sistemoje pradėjo tarnauti nuo 1985 m. Pastaruoju metu — Kelių policijos rinktinės policininkas.

Mindaugas Balavakas, 21 metų, nevedęs. Nuo praėjusių metų dirbo policininku VRM Greitojo reagavimo rinktinėje "Aras".

Algimantas Juozakas, 22 metų, nevedęs. Nuo šių metų dirbo policininku VRM Greitojo reagavimo rinktinėje "Aras".

Antanas Musteikis, 33 metų, vedęs, turėjo 7 metų dukrą Kristiną ir 2 metų sūnų Justiną. Nuo praėjusių metų gruodžio dirbo Vilniaus muitinės inspektoriumi.

Algirdas Kazlauskas, 42 metų, vedęs, vaikų neturėjo. Vidaus reikalų sistemoje pradėjo tarnauti nuo 1972 m. Pastaruoju metu — Kelių policijos rinktinės vyr. policininkas.

Stanislovas Orlavičius, 35 metų, vedęs, turėjo dvi dukras — 12 metų Jolantą ir 7 metų Elvyrą bei vienerių metų sūnų Justiną. Nuo šių metų vasario dirbo Vilniaus muitinės inspektoriumi.

Šios šešios nuotraukos paimtos iš Lietuvoje leidžiamo laikraščio *Respublika*, 1991 rugpjūčio 1 d., Nr. 180 (511).

LIETUVA NETIKI OFICIALIEMS SOVIETŲ PAREIŠKIMAMS DĖL ŽUDYNIŲ PASIENYJE

(atkelta iš 1 psl.)

se, bet ir Lietuvos žmonių. Daug kas Lietuvoje juos įtaria dėl Medininkų įvykių.

Rugpjūčio 9 - 11 dienomis Sąjūdis organizavo piketą prie OMONo bazės Vilniuje. Tai buvo taikus trijų dienų piketas, protestuojant prieš jo dalinių dislokavimą Lietuvoje ir reikalaujant, kad nedelsiant jie būtų išvesti iš Lietuvos teritorijos. Vieną nuotrauką iš to piketo įsidėjo rugpjūčio 12 *New York Times*.

Žudynių aukos

Lietuvos Respublios Generalinis prokuroras paskelbė Medininkų muitinės aukų skrodimo rezultatus. Pranešime sakoma:

1. Balavakas, Mindaugas (g. 1970 m., "Aro" dalinio policininkas) — mirė nuo 2 šautinių žaizdų galvoje.

2. Janonis, Juozas (g. 1962 m. automobilių inspektorius) mirė nuo 1 šautinės žaizdos galvoje, 3 liemens srity, 1 šlaunyje ir 1 rankoje.

3. Juozakas, Algimantas (g. 1969 m., "Aro" dalinio policininkas) mirė nuo 1 šautinės žaizdos galvoje.

4. Kazlauskas, Algirdas (g. 1949 m., automobilių inspektorius) — mirė nuo 1 šautinės žaizdos galvoje.

5. Musteikis, Antanas (g. 1958 m., muitinės tarnautojas) — mirė nuo 1 šautinės žaizdos galvoje, 2 liemens srity, 1 — šlaunyje.

6. Orlavičius, Stanislovas (g. 1956, muitinės tarnautojas) — mirė nuo 2 šautinių žaizdų galvoje ir 1 — rankoje.

Rugpjūčio 2 d., 11:35 Lietuvos laiku, ligoninėje mirė ir septintasis muitininkas, 21 metų **Ričardas Rabavičius.** Tuo būdu beliko gyvas tik vienas potencialus nusikaltimo liudininkas, kurio būklė kol kas neleidžia jo apklausinėti. Jis gydomas Kauno Neurologiniame centre ir yra saugomas ginkluotų sargybinių.

Lietuvos Vyriausybės prašymu, JAV pasiuntė į Lietuvą amerikiečių karo neurochirurgą iš Vokietijos padėti gydyti sužeistąjį.

Lietuvos prokuratūra iškėlė keletą nusikaltimo versijų. Vyriausybė prižadėjo 500,000 rublių atlyginimą už informaciją, kuri leistų atpažinti nusikaltėlius.

Kol kas aišku tik, kad žudikai veikė labai profesionaliai. Nerasta jokių pasipriešinimo pėdsakų. Atrodo, kad aukos buvo priverstos sugulti ant grindų, perlietos automato serija ir po to kiekvienai dar bent kartą iššauta į galvą iš arti.

Savaitės įvykiai

Rio de Janeiro mieste, Brazilijoje, kur dideliais kontrastais pasižymi prabanga ir neturtas, pastaraisiais metais padidėjo turtuolių pagrobimai. Šiemet Brazilijoje jau užregistruota 79 pagrobimai. Tai pražengia net Italiją, kurioje vienu metu (1977 m.) buvo 75 pagrobimai. Bet, jei Italijoje pagrobimus vykdė kairiojo sparno radikalų gaujos, tai Brazilijoje dabar dirba kriminalistai — jie pragyvena iš išpirkos. Vien pernai giminės sumokėjo kriminalistams apie $30 milijonų.

Šveicarija, kuri pasaulyje žinoma aukštu pragyvenimo lygiu ir savo demokratija, šiemet mini 700 metų gyvavimo sukaktį. Prezidentas Flavio Cotti ir užsienio reikalų ministras Rene Felber savo kalbose per TV šveicarams pasakė, kad, nepaisant visų gerų pusių, Šveicarija nūdien stovi prieš daugelį naujų išbandymų.

LIETUVOS BANKO ATSTOVAI WASHINGTONE

Liepos 28 - 30 dienomis Washingtone lankėsi Lietuvos Banko valdybos piarmininkas Vilius Baldišis, lydimas savo padėjėjo Rimanto Purtulio.

Lietuvos Pasiuntinybė buvo svečiams parengusi intensyvią trijų dienų programą, sudariusią progos susitikti su federalinių ir tarptautinių įstaigų bei organizacijų pareigūnais. Programa rūpinosi D. Vidutienė, svečius lydėjo A. Kirvelaitis.

ĮVYKIAI DABARTINĖJE LIETUVOJE

— **Lietuvos vyriausybė** paskelbė, kad Lietuvos Respublikos piliečio pasai Vilniaus, Kauno, Klaipėdos, Panevėžio, Marijampolės ir Alytaus miestuose bus išduodami nuo spalio 1 d., o kituose miestuose ir rajonuose — nuo 1992 m. sausio 1 d.

— **Kan. Juozapas Miklovas,** Palangos klebonas ir dekanas, liepos 18 mirė Klaipėdos ligoninėje. Velionis buvo gimęs 1919, kunigu įšventintas 1947, nuo 1985 klebonavo Palangoje. Liepos 22 palaidotas Palangoje. Jis yra trečias Telšių vyskupijoje šiais metais miręs kunigas.

— **Kun. Jonas Lauriūnas, SJ,** Linkmenų parapijos klebonas, staiga mirė liepos 26, širdies smūgio ištiktas. Buvo gimęs prieš 67 metus, kunigu įšventintas 1954. Linkmenyse klebonavo nuo 1983. Mirė vadovaudamas kunigų rekolekcijoms. Velionis buvo *Katalikų Pasaulio* žurnalo bendradarbiu, reiškėsi žodžiu, rekolekcijose, religinėse valandėlėse per Lietuvos televiziją. Sąstingio metais yra parašęs net keliasdešimt tomų pamokslų, aktualių straipsnių teologiniais, moraliniais ir pasaulėžiūriniais klausimais. Visuomet drąsiai ir tvirtai atsiliepdavo į tuometinės spaudos skleidžiamus kaltinimus Bažnyčiai, į klaidingas moralines pažiūras. Palaidotas Kauno Petrašiūnų kapinėse. Velionis yra keturioliktas šiemet Lietuvoje ir antras Vilniaus arkivyskupijoje miręs kunigas.

— **IV Pasaulio lietuvių sporto žaidynės** liepos 27 Kaune atidarytos specialiu maršu, kurį pagal liaudies dainos "Augo girioj ąžuolėlis" žodžius sukūrė muz. Feliksas Bajoras.

— **Vilniaus universitete** birželio 30 baigėsi stojamieji egzaminai. Ta proga universiteto rektorius prof. dr. Rolandas Pavilionis pareiškė spaudai, kad šiais metais studijuoti universitete pareiškė norą 4500 abiturientų, tačiau bus priimta tik 1055.

JONAS V. STRIMAITIS, advokatas patarnauja teisiniuose reikaluose. Advokatas kalba ir lietuviškai. 134 West St., Simsbury, Conn. 06070. Tel. 203 651-0261.

SHALINS FUNERAL HOME, Inc., 84 - 02 Jamaica Ave. (prie Forest P'way St.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laidotuves. Kopyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296 - 2244.

BUYUS FUNERAL HOME. Mario Teixeira, Jr. laidotuvių direktorius, Newark office: 426 Lafayette St. (Cor. Wilson Ave.), telef. 344 - 5172. Paruošiamos garbingos laidotuvės. Modernios kopyčios, oras šaldomas. Daug vietos automobiliam pastatyti.

BEACH MEMORIAL CHAPEL, 301 Corey Ave., St. Petersburg Beach, Fla., 33706. 813 360 - 5577. KENFIELD WOODLAWN FUNERAL HOME, 200 Pasadena Ave., S, St. Petersburg, Fla. 33707. 813 345-9393. WOODLAWN MEMORY GARDENS, 101 58th St., S. St. Petersburg, Fla. 33707. 813 345 - 9393.

JUOZO ANDRIUŠIO Real Estate, namų pardavimas, visų rūšių apdraudimai, Income Tax pildymas. Įstaiga veikia naujoj vietoj — OHLERT-RUGGIERE, Inc., 89 - 11 Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y. Telef. 847-2323 (namų telef. 847 - 4477). Įstaigoj kreipiantis paminėti, kad esate ar norite būti J. Andriušio klijentais.

VYTAUTAS BELECKAS IR SŪNUS JONAS, sav. Winter Garden Tavern. 1883 Madison St., Ridgewood, N.Y. 11227. Telef. 821 - 6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duedami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA — Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai. Dalia Radžiūnas, sav. — 43 - 04 Junction Blvd., Carone, Queens, N.Y. 11368. Telef. 779 - 5156.

LIETUVIŲ KULTŪRINĖ RADIJO PROGRAMA "AUŠRA". WICN-FM 90.5 Worcester, MASS. Sekmadieniais 8-9 val. vakaro, Eduardas Meilus, Jr., 70 Curtis St., Auburn, MA 01501, T. 508 753 - 7232.

NEW YORK – NEW JERSEY – Laisvės Žiburys, sekmadieniais 9 -10 val. ryto WNWK 105.9 FM. Romas Kezys, 217 - 25 54th Ave., Bayside, N.Y. 11364. Tel. 718 229-9134 arba 718 428 - 4552. FAX 718 769 - 3302.

KOLODNY & KOLODNY: Virginija Kolodny, Lietuviškai kalbanti advokatė, 11 Park Place, Room 905, New York, N.Y. 10007. Tel. 212 349 - 7771. Nelaimių ir susidūrimų atvejai, namų pardavimas, testamentai, išnuomavimai, kondominijumų reikalai. Turi leidimą praktikuoti New Yorko valstijoje.

NEW JERSEY, NEW YORK – "Lietuvos atsiminimai", sekmadieniais nuo 2 iki 3 v. popiet iš Seton Hall Universiteto stoties, 89.5 FM banga. "Music of Lithuania" programa, vedama anglų kalba, iš tos pačios stoties girdima irgi sekmadieniais nuo 1 iki 2 v. popiet. Dr. J. J. Stukas — direktorius, 234 Sunlit Dr., Watchung, N.J. 07060. Tel. 908 753 - 5636

Remkime
TAUTOS FONDĄ
ir padėkime finansuoti ELTA biuletenių leidimą šešiomis kalbomis. Jie pasiekia laisvąjį pasaulį, informuodami apie tikrą padėtį okupuotoje Lietuvoje. Neužmirškime Lietuvos Laisvės Iždo, pagerbdami savo artimuosius ir jų atminimą. Aukos Tautos Fondui nurašomos nuo federalinių mokesčių (IRS Tax Exempt No. 51-0172223). Aukas siųsti adresu:
Tautos Fondas,
Lithuanian National Foundation, Inc.,
P.O. Box 21073,
Woodhaven, N.Y. 11421.

LIETUVIŠKO STILIAUS PAMINKLAI SUKURIAMI IR NEMOKAMAI PRISTATOMI Į VISAS KAPINES NEW YORK, NEW JERSEY IR CONNECTICUT VALSTIJOSE. ĮSTAIGA PRIE ŠV. JONO KAPINIŲ.
Fąsolino MEMORIALS
66 - 86 80 ST. MIDDLE VILLAGE, QUEENS, N.Y. 11379
PHONES (718) 326 - 1282 326 - 3150
TAI MŪSŲ VIENINTELE VIETA — GAUSI PARODŲ SALE
KVEČAS JONAS 1933 + 1976

VYTIS
KELIONIŲ IR TURIZMO AGENTŪRA
- LĖKTUVAI
- LAIVAI (CRUISES)
- TRAUKINIAI (AMTRAK)
- AUTOBUSAI
- NUOMOJAMOS MAŠINOS
- VIEŠBUČIAI
- ĮDOMIŲ VIETŲ LANKYMAS
- GRUPINĖS KELIONĖS Į LIETUVĄ

MOKĖTI GALIMA VISOMIS KREDITO KORTELĖMIS
JOKIO EKSTRA MOKESČIO UŽ PATARNAVIMĄ
PILNAI APDRAUSTA IR AKREDITUOTA AGENTŪRA
VYTIS INTERNATIONAL TRAVEL SERVICE
2129 KNAPP STREET
BROOKLYN, N. Y. 11229
TEL.: 718 769 - 3300, FAX 718 769 - 3302

DARBININKAS The Lithuanian Weekly Published by Franciscan Fathers

341 HIGHLAND BLVD. BROOKLYN, N.Y. 11207

FAX 718 827 - 2964
Editorial Office 718 827-1352
Business Office 718 827-1351

Publication No. USPS 148-360
Second Class postage paid at Brooklyn, N.Y., Post Office
Subscription per year $20.00. Single Copy 50 cents

POSTMASTER: Send Address Change to:
DARBININKAS, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207
ISSN 0011-6637

— Redaguoja REDAKCINĖ KOMISIJA —

Išsilaikykime

Federalinės kredito unijos KASOS įvykiai sukrėtė visą lietuvišką visuomenę. Tai nėra šiaip sau įvykis, pavyzdžiui, kokie nors kivirčai, nuomonių skirtumai kokiame lietuviškame suvažiavime. Tai įvykis, kuris priverčia susimąstyti.

Federalinės valdžios atstovai perėmė KASOS administravimą. Ką tai reiškia? Pirmiausia, tai rodo, kad mes nepajėgėme patys susitvarkyti ir išlaikyti šios finansinės įstaigos. Sukurti tai sukūrėm. Tai rodo, kad lietuviai yra sumanūs organizuoti, iš nieko suburti ir pastatyti didelius projektus. Bet štai — nemokame administruoti, jų išlaikyti.

Kaip keista. Visi organizatoriai, KASOS kūrėjai yra mokyti ir apsukrūs žmonės, o štai ėmė ir taip atsitiko. Čia prisimena ankstesnioji imigrantų karta, kuri buvo daug kuklesnė, mažiau mokyta, neturėjo tokių resursų, bet ji sukūrė bankus ir šiandien gyvuojančius. Tai kodėl šioji karta negalėjo to padaryti?

Pirmiausia, gyvename tokius laikus, kada viskas yra susimaišę, nebėra pastovių principų, pastovios moralės. Kažkoks blogis griaute griauna Amerikos ir viso pasaulio visuomenę. Ir kas svarbiausia, niekas nenori to blogio matyti, nenori į jį reaguoti. Blogis pasidarė mūsų gyvenimo savotiška privilegijuota forma. Taip reikia, taip madinga!

Tokio sumišimo niekas nenori, bet štai jis egzistuoja, nes yra kažkokios jėgos, kurios tą gyvenimą ardo, griaute jį griauna. Filosofas Sokratas, gyvenęs 300 metų prieš Kristų, pats būdamas teisme, pasakė tokį sakinį: "Vyrai atėniečiai, kas bėga greičiau už mirtį? Blogis!"

Blogi papročiai savaime plinta, nereikia žmonių skatinti, kad va, darykite taip. Kad sklistų gėris, reikia dirbti ir net dėl jo kovoti. Reikia pačiam skleisti gėrio pavyzdį.

Laiko dvasia palietė ir KASOS administraciją. Tai rodo, kad lietuviai nėra dar pajėgūs administruoti didesnių finansinių įstaigų. Šis KASOS įvykis pasiliks kaip dėmė visai lietuviškai bendruomenei, visi sakys: ir lietuviai tokie, nesugebėjo susitvarkyti.

Tačiau ir tokiose sąlygose nepasiduokime, nepasimeskime. Daugiau lietuviško ūkininko galvojimo ir sprendimo! Lietuviška patarlė sako: kas vogs, nepralobs! Jau toks yra gamtos įstatymas, kartu ir Dievo įsakymas — elgtis teisingai, kitų neskriausti!

Kartą Bismarkas, Vokietijos žymus kancleris, gyvenęs pereitame amžiuje, sukūręs Vokietijos jungtinę valstybę ir Prūsijos karalių padaręs kaizeriu — visų jungtinių valstybių vyriausiu valdovu, gavo laišką iš jaunuolio. Tas jaunuolis prašė darbo valstybėje. Bismarkas jam atsakė labai trumpu laišku. Jis pacitavo tik Šv. Rašto ištraukos nurodytus ženklus, pavyzdžiui, Patarlių knyga 16. Vaikinukas ilgai vargo, kol išsiaiškino, ką tai reiškia. Cituota iš Šv. Rašto taip sakė: Palauk, kol užaugs ūsai, ir tada ateik.

Ir šis įvykis lieka kaip dar nepasirengusių žmonių nuotykis. Taip jį ir vertinkime. Dar nemokame apvaldyti finansus. Dar elgiamės labai grubiai ir primityviai. Tai ir privedė prie tokio sprendimo.

Visi žinome poetą Jurgį Baltrušaitį, buvusį Lietuvos pasiuntinį Maskvoje ir Paryžiuje. Jis buvo kilęs nuo Jurbarko. Tėvas vežė jį į gimnaziją Kaune. Važiavo arkliuku Nemuno pakrantėmis. Tėvas ir pasakė savo sūnui: "Būk kuo tik nori, bet pirmiausia būk doras, nes doras žmogus yra viso gyvenimo pagrindas".

Vėliau Jurgis Baltrušaitis buvo žymus poetas, rašęs rusiškai, buvęs visos Rusijos rašytojų draugijos pirmininkas, važinėjęs po Europą, pažinojęs daugelį Europos žymių rašytojų, intelektualų. Jis visiems kartodavo šį tėvo pasakymą.

Šis KASOS įvykis yra visiem lietuviam skaudus. Ilgą laiką liksime paženklinti lyg kokia dėme, tačiau nepasimeskime. Lengva sugriauti, ką esame taip sunkiai pastatę. Mėginkime išsilaikyti, vėl atstatyti savo vardą. Tegul būna pamoka ateičiai, nes tik teisybės kelias ir atsakingumo pajautimas mus išgelbės iš chaoso.

Mano rašinėlis "Vlikui stinga atsakomybės" sukrėtęs Aureliją M. Balašaitienę ir keistai nuteikęs Valdą Aneliauską, LLL narį. Abudu gailauja 1991 liepos 26 d. *Darbininko* Nr. 28.

Aurelija M. Balašaitienė, pasiruošdama Vliką ginti, jau iš anksto susifabrikuoja niekuo nepagrindžiamą insinuaciją, kad mano rašinio "pagrindinė mintis yra vis toliau tęsti veiksnių tarpusavio bergždžią ir taip kenksmingą nesantaiką". Tatai yra jos pačios sumanytas suktas teiginys. Iš tikrųjų, kaip savo rašinėlio įžangoje nurodžiau, jo tikslas buvo atkreipti dėmesį į Vliko informacijos žalingas Lietuvai ydas, kad jos ateityje nesikartotų ir nedarytų lietuviams gėdos

Aurelija dargi uždraudžia linksniuoti Vliką, kaip "eilinį daiktavardį", ir nustato jo vardo rašybą, būtent: "Teisingai turi būti rašoma "VLIKui" (taigi, didžiosiomis raidėmis — B. N.). Tačiau ji pati "šventąjį" Vliko vardą, nors ir didžiosiomis raidėmis rašydama, vis dėlto, tur būt nesąmoningai linksniuoja (kaito jo galūnę taip, kaip ji kinta, linksniuojant pirmosios linksniuotės daiktavardį "vilkas") arba iš viso nenuvokia linksniavimo esmės.

Antra, lietuvių kalbos gramatika (jos meistriškumu Aurelija nepagrįstai bando pasididžiuoti) nepažįsta *eilinių* daiktavardžių. Yra tik bendriniai ir tikriniai. *Eilinis* daiktavardis būtų Aurelijos išradimas. Ir trečia, nei "Lietūkis" (Lietuvos žemės ūkio kooperatyvų sąjunga), nei "Lietmedis" (Lietuvių-belgų medžio pramonės akcinė bendrovė), pagaliau nei "Sporūta" (Sporto rūmų talka) nerašoma didžiosiomis raidėmis. Išpažįstant gi Aurelijos peršamąjį akroniminės kilmės vardų rašybos būdą, prisieitų didžiosiomis raidėmis rašyti ne tik Vlikas, bet ir Kominternas (Tarptautinė komunistų partijų organizacija), Kominformas (Komunistų informacijos biuras), Komjaunimas (Lenino komunistinio jaunimo sąjunga), partorgas (pirminės partinės organizacijos sekretorius) ir daug kitų lietuvių kalboje įsiveisusių bolševikinių pavadinimų, akroniminės kilmės santrumpų.

Vis dėlto, kol kas sunkoka numanyti filologinės kompetencijos pagrindą, kuriuo remiasi Aurelija, išdrįsdama taip drąsiai nustatyti lietuvių kalbos rašymo dėsnius. Ji dargi apgailestauja, nejstengianti suprasti šitokio mano rašinėlio sakinio: "Vlikui Lietuva okupuota triskart maždaug vieno puslapio pranešime". Atrodo, kad ji dar yra ragavusi Lietuvos mokyklos (abejotina jos pastanga suprasti ir šį posakį). Lietuvos gimnazijų ketvirtoje klasėje buvo trumpas literatūros kurselis, supažindinąs moksleivius su stilistikos figūromis. Tas kurselis gal primirštas, jei savo laiku buvo išmoktas. Jo prisiminimas labai padėtų Aurelijai suprasti mano cituotąjį sakinį.

Betgi ir literatūros teorijos mokslas nesuvaikytų kai kurių Aurelijos rašinio išdrikusių sakinių minties, kaip: "Straipsnio autorius netgi stebisi dr. Bobelio pasakymu, kad Lietuva dar neatstačiusi savo valstybingumo, o toliau 'kitais žodžiais tariant', pats tendencingai interpretuoja dr. Bobelį, kad pastarasis 'nepripažįstąs' demokratiškai išrinktos Lietuvos vyriausybės..." Tai tikras rebusas, vertas žurnalisto premijos.

Bolševikinė okupacija apkerėjo ne tiktai Vliką (jis, atrodo, atsigosta), bet ir jo gynėjus — Aureliją M. Balašaitienę ir Valdą Aneliauską, — ir jie nebejstengia įžvelgti politinės perkaitos, įvykusios Lietuvos Respublikoje po 1990 m. kovo 11 d. akto: lietuvių tautos išrinktajai valdžiai Aurelija "pripažįsta" tik valsčiaus viršaičio teises, o Lietuvos laisvės lygos nariui pakaktų ir vieno sovietinio kareivio Lietuvos okupacijai simbolizuoti. Dargi sumala į miltus jiedu ir Lietuvos sovietinės inkorporacijos nepripažinimą: pirmajai — "Tai tik gyvenimiškos konkrečios vertės neturintys dokumentai, per penkis dešimtmečius neišvadavę nė vieno Sibiro kankinio", o antrasis byloja, kad "nei Lietuvos padėtis, nei statusas pasaulyje nuo to, deja, nė kiek nepakito. Sovietiniams grobikams nuo to nepripažinimo, kaip sakoma, nei šilta, nei šalta". (Kažin?!)

Tačiau abudu nemato ar tyčia nutyli, kad tarptautinis inkorporacijos nepripažinimas suteikė Lietuvos diplomatinės tarnybos veiklai pagrindą, pagelbėjo Lietuvos laisvės bylai išlikti gyvai kone 50 metų, padėjo lietuvių tautai subrandinti ir 1990 m. kovo 11 d. Lietuvos valstybinės nepriklausomybės atstatymo aktą.

Sovietų Sąjunga 1940 m. klasta ir smurtu Lietuvą užgrobė (okupavo ir įsiinkorporavo), teisėtą Lietuvos vyriausybę likvidavo ir jos vietoje primetė lietuvių tautai svetimą valdžią, kurią kone 50 metų vykdė pats Kremlius per savo statytinius. Betgi lietuvių tauta, pasinaudodama Sovietų Sąjungoje vykstančia pervarta ir ryšium su ja susidariusia krize, 1990 m. vasario paskutiniosiomis ir kovo pirmosiomis dienomis laisvai, demokratiniu būdu išsirinko savo valdžią ir suteikė jai mandatą atstatyti Lietuvos nepriklausomybę. Lietuvių tautos išrinktoji Aukščiausioji Taryba savo ruožtu 1990 m. kovo 11 d. nutarė Lietuvos nepriklausomos valstybės atstatymo aktą ir juo vėl pradėjo savo suverenitetą (su-

(nukelta į 5 psl.)

LIETUVOS SOVIETINĖS OKUPACIJOS APŽAVAI

Alepo muziejuje prie paminklo dievaičiui Perkūnui stovi knygų ir straipsnių serijos "Iš kelionės tik asilas negrįžta arkliu" autorius kun. prof. Antanas Rubšys.

IŠ KELIONĖS TIK ASILAS NEGRĮŽTA ARKLIU

III

Tautų Apaštalo Pauliaus pėdsakai Sirijoje

ANTANAS RUBŠYS
Manhattan College

8

Toli šiaurės rytų kampe Tigro upė yra Sirijos ir Irako siena, o dykumą dalina, atskirdamas Siriją nuo Irako, žalias Eufrato upės slėnis. Tigro ir Eufrato upės įrėmuoja Mesopotamiją — (Kraštą) tarp Upių, — vieną Vakarų kultūros ir civilizacijos lopšių.

Nūdien Sirijos gyventojai yra arabai ir kalba arabiškai. Jų tikėjimas — islamas. Didžiuma sunitai su stipria šijitų — kalifo Alio sekėjų mažuma. Arabai, islamo religijos išjudinti, perėmė Siriją iš Bizantijos VII a. po Kristaus. Šiaurės rytuose palei Irako ir Turkijos sieną gausu kurdų. Tiesa, jie irgi musulmonai, bet kalba kurdiškai — viena iš indoeuropiečių kalbų. Sirijos pietvakariuose palei Libaną ir Izraelį sutinki druzus, — arabų ir Kryžiaus karų europiečių junginį. Nustembi sutikęs mėlynakį ir geltonplaukį asmenį druzų kaime. Jų religija yra monoteistinė — islamo ir krikščionybės junginys, bet lieka pašaliniams paslaptimi, nes druzai neturi jokios religinės raštijos ir apie savo religiją net su kaimynais nenoriai kalba. O savuosius saisto paslapties priesaika. Sirų katalikų tėra labai mažai, krikščionių — graikų ortodoksų, armėnų ortodoksų ir sirų ortodoksų sutinki bemaž visuose didesniuose miestuose. Sutikti krikščionys arabai didžiuojasi savo įnašu arabiškai kultūrai, nors ir skundžiasi dažnu tautiečių musulmonų nepakantumu.

1958-ųjų metų kelionė po vakarinę Siriją

Homs'as yra svarbi Sirijos vieškelių sankryža. Šoferis paskelbia, kad ilsėsimės pusę valandos. Išlipęs iš autobuso, pajunti, kaip įkyriai degina dykumos saulė. Danė nuskuba į keleivių užeigos namą, o aš, susiradęs paunksmę po kiemo medžiu, prisimenu savo pirmąją kelionę po vakarinę Siriją.

Paprastai dykumos karštis yra sausas, bet Hom'se šutnu. Mat šalia miesto yra didokas ežeras, Al Asi — Maištininko upės užtvanka. Nahr Al-Asi — "Upė maištininkas" yra Orontes upė. Savo spalvingą vardą gavo dėl to, kad ji teka į šiaurę.

Vieškelių sankryža nužymėta krypčių nuorodomis: Palmyra — į rytus, Hama ir Alepas (Aleppo) — į šiaurę... Mano dėmesį patraukia nuorodos į vakarus — jų labai daug: Qalaat al-Hosn, Tartus, Latakia, Ras Šamra... Qalaat al-Hosn — Kryžiuočių pilį, statytą XII-XIII a., lankiau pirmosios kelionės metu. Ji liko atmintyje kaip šauniausias Viduramžių tvirtovių pavyzdys. Nūdien ji tebesėdi ant aukštoko kalno šlėnyje, apsistačiusi dviem milžiniškomis mūro sienomis su trylika gynybos bokštų, išsipuošusi viduje iškiliomis riterių salėmis ir nuostabiai patrauklia tvirtovės šventove. Norėtųsi dar kartą pasižvalgyti nuo pilies bokštų ne tik po platų slėnį, bet ir pamatyti šiaurinį Libaną bei Vidužemio jūrą... Tartus ir Latakia yra seni ir šiuolaikiniai Sirijos uostai. Anos vasaros metu kelionės tikslas nebuvo nei žvalgytis nuo Qalaat al-Hosn bokštų, nei lankyti Sirijos miestus, bet susipažinti su viena svarbiausių Senojo Testamento studijoms vietų — su Ugaritu, nūdien arabų vadinamu Ras Šamra, arba "Krapų kalva".

Ras Šamroje — ant "Krapų kalvos"

Apie Ras Šamrą buvau daug skaitęs ir girdėjęs, Ras Šamroje — ant "Krapų kalvos" praleidau tik trejetą valandų. Žinojau, kad archeologų atkastieji Ras Šamros griuvėsiai yra buvę Ugarito karalystės sostinė. Šios sostinės vardas buvo žinomas iš egiptiečių ir hetitų šaltinių, bet jos vieta Artimųjų Rytų žemėlapyje ir jos istorija liko paslaptimi iki mūsų šimtmečio pradžios — 1928 metų. Tais metais, anksti pavasarį, ūkininkas Minet al-Beida kaime prie Latakijos miesto arė kalvos šlaite. Ūmai jo arklo noragas užkliuvo už akmens, kuris atrodė kaip senas kapų paminklas. Radiniu susidomėjo prancūzų Senienų tarnyba Sirijoje ir Libane. Kapų paminklas padėjo jiems atrasti ir kapą, — ne bet kokį! Garsiųjų Graikijos Mikėnų stiliaus! Be to, kapas liudijo ir senas kapines. Tik reikėjo imtis darbo — jas atkasti! Archeologai pastebėjo, kad į rytus nuo atrasto kapo ir tariamų kapinių dunksо nemažas tell-piliakalnis prie kito kaimo, vadinamo Ras Šamra — "Krapų kalva". Jeigu čia yra kapinės, tai ten turi slypėti miestas!

Claude F. A. Schaeffer pradėjo raustis kapinėse 1929 m. balandžio 2 d., bet po mėnesio kasinėjimus perkėlė į Tell Ras Šamrą. Keleto dienų būvyje archeologų pradiniai spėliojimai pasitvirtino: piliakalnis žada daug radinių! Gegužės 20-ąją buvo atrasta dvidešimt degto molio lentelių, parašytų iki tol nepažįstamu dantiraščiu. Jos buvo užtiktos vienų nuožmios ugnies sudegintų namų kambario kampe. Tai buvo pradžia svarbių atradimų, davusių nepaprastos vertės raštų ne tik finikiečių bei kanaaniečių religijos pažinimui, bet ir Senojo Testamento mąstysenos ir kalbinės išraiškos aiškesniam supratimui. Beje, archeologai, pradėję raustis po Ras Šamrą 1929 m., tebesirausia ten ir šiandien. (Archeologas Claude F. A. Schaeffer mirė 1990 m.)

Ras Šamra tell-piliakalnis apima miestą, kuris buvo keliskart sugriautas ir vėl atstatytas. Giliausi piliakalnio klodai liudija neolitinį amžių — V tūkstantmetį prieš Kristų. Nūdien žinome ir jo tikrąjį vardą — Ugarit. Ugarito karalystė išsivystė į svarbų prekybos centrą su Mesopotamija. IV prieškristiniame tūkstantmetyje Ugaritas buvo pasiekęs aukštą civilizacijos lygį vakarinėje Sirijoje.

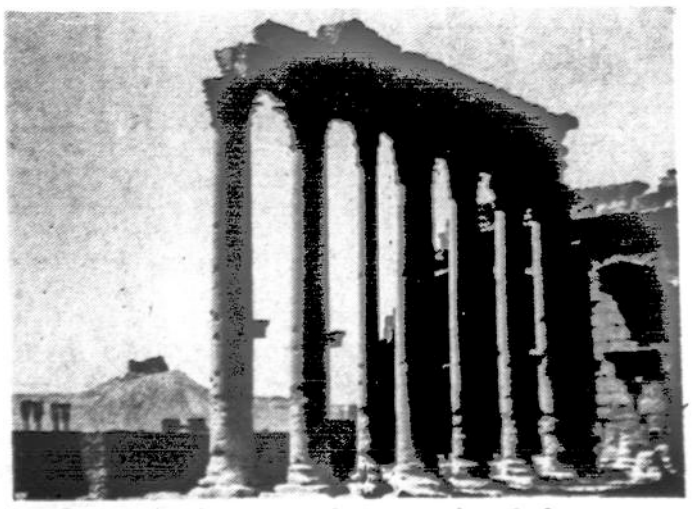

Palmyra — Baalo šventovės kampas ir arabų pilis fone. Nuotr. kun. prof. Antano Rubšio

(Bus daugiau)

LIETUVOS PASIUNTINYBEI REIKALINGA MŪSŲ PARAMA

LITHUANIAN LEGATION
WASHINGTON, D. C.

1991 m. balandžio mėn. 9d.

Brangūs lietuviai,

Lietuvos Pasiuntinybė Vašingtone pradėjo oficialiai veikti 1922 m. spalio mėn. 11 d. Nuo tos dienos ji be pertraukos atstovauja Lietuvą ir gina jos interesus Jungtinėse Amerikos Valstybėse.

Kai Sovietų Sąjunga 1940 m. okupavo Lietuvą, Pasiuntinybė sustiprino savo veiklą, kurios pirmasis tikslas buvo iškelti okupanto persekiojimus ir neleisti, kad mūsų valstybės aneksija būtų pripažinta.

Per paskutiniuosius 50 metų, Pasiuntinybė Vašingtone kartu su visa Diplomatine Tarnyba, nepaprastai stipriai remiama Amerikos lietuvių, gynė vadinamą nepripažinimo politiką, kuri visad palaikė viltis atstatyti nepriklausomą Lietuvą.

Nuo 1990 m. kovo mėn. 11 d., Pasiuntinybės uždaviniai bei pareigos nepaprastai padaugėjo.

Ji informuoja Valstybės Departamentą, federalines įstaigas, spauda, įvairias organizacijas apie padėtį Lietuvoje. Ji teikia žinias apie ekonominę padėtį, prekybos galimybes. Tvarko iš Lietuvos atvykusių pareigūnų oficialias keliones, padeda jiems susitikti su Kongreso atstovais. Organizuoja paskaitas, pranešimus Amerikos visuomenei. Pereitais metais Pasiuntinybę aplankė virš 3000 svečių.

Jungtinės Amerikos Valstybės, nepripažindamos Lietuvos aneksijos, leido naudotis Federaliniame Banke deponuotu auksu visam Lietuvos Diplomatinės Tarnybos darbui finansuoti. Prieš penkis metus, pasibaigus turimiems ištekliams, buvo laikinai pasinaudota kitais šaltiniais. Šių metų pradžioje ir jie išseko, todėl Pasiuntinybė Vašingtone turi šauktis visuomenės paramos.

Esu giliai įsitikinęs, kad šiuo kritišku mūsų tėvynės laikotarpiu, Pasiuntinybė turi ne tiktai išsilaikyti bet ir sustiprinti savo darbą. Ji turi pasinaudoti visomis jai suteiktomis diplomatinėmis teisėmis ir galimai efektingiau padėti Lietuvos valstybei.

Aš todėl kreipiuosi į visus, kurie gali suteikti paramą ir kviečiu padėti šiai Nepriklausomos Lietuvos įstaigai.

Paramai telkti yra susiorganizavęs savanorių darbo komitetas "Friends of the Lithuanian Legation" vardu, kuris šiuo klausimu kontaktuos ne tiktai lietuvius bet ir amerikiečius.

Stasys Lozoraitis
atstovas

Prisiminkime tuos septynis jaunus vyrus, kurie, eidami valstybines pareigas, buvo teroristų žiauriai nužudyti liepos 31, 1991.

...Lietuvos respublikos pripažinimui ir jos sugrįžimui į demokratinio pasaulio valstybių šeimą, ypatingai svarbus yra jos valstybinis atstovavimas kitose šalyse, tarptautiniose organizacijose. Tarp tų atstovybių ypatingai svarbi yra mūsų atstovybė Jungtinėse Amerikos Valstybėse, Washingtone. Čia turėtų būti pavyzdingas Lietuvos valstybės portretas ir tarnyba. Pasaulio lietuviai prisidės prie to savo aukomis, darbu ir pastangomis, jie padarys nepaprastos svarbos darbą Lietuvai...

Vytautas Landsbergis
Lietuvos Aukščiausios Tarybos Pirmininkas

...Pasiuntinybė yra tik viena mums taip svarbi ir brangi kaip ir mūsų tėvynė Lietuva. Lietuvos Atstovas min. Stasys Lozoraitis atlieka labai svarbų darbą tiek savo diplomatine veikla, tiek savo svariais pasisakymais tiek savo patarimais Lietuvos vadovams. Jam reikalinga pagalba ir ji turi būti sukelta nedelsiant...

Dr. Vytautas Bieliauskas
PLB Valdybos Pirmininkas

...Mes pilnai suprantame didelę reikšmę ir svarbą nepriklausomos Lietuvos valstybinio atstovavimo. Reikia dėti visas galimas pastangas, kad diplomatinės tarnybos veikla nemažėtų, bet priešingai, didėtų ir plėstųsi...

Dr. Kazys Bobelis
VLIKO Pirmininkas

...Lietuvos Pasiuntinybė Washingtone yra vienintelis matomas reiškinys Nepriklausomos Lietuvos... Yra svarbu šiuo metu, kai Lietuva kovoja atgauti savo prarastą nepriklausomybę, kad Pasiuntinybės veikimas tęstųsi...

Anna Klizas Wargo
Lietuvos Vyčių Pirmininkė

...Nuoširdžiai kviečiu kiekvieną lietuvį, kiekvieną lietuvių organizaciją bei mūsų amerikiečius draugus tuoj pat pasiųsti savo išgalimą auką paremti Lietuvos Pasiuntinybę Vašingtone, kuri yra labai reikalinga dabar atsikuriančiai Lietuvos Respublikai...

Dr. Antanas Razma
JAV LB Krašto Valdybos Pirmininkas

...Tikimėsi, kad visuomenė išgirs Lietuvos atstovo balsą - 1991m. balandžio 9d. kreipimasi paramos šiai Nepriklausomos Lietuvos įstaigai...

Grožvydas Lazauskas
ALT Pirmininkas

Stasys Lozoraitis tariasi su Vytautu Landsbergiu.

Lietuvos vyskupas Žemaitis lankosi Pasiuntinybėje.

S. Lozoraitis su P. Mickum, JAV LJS politinio seminaro organizatorium.

JAV LJS politinio seminaro dalyviai Pasiuntinybėje.

G. Ward iš Baltimorės įteikia S. Lozoraičiui $5,000 auką.

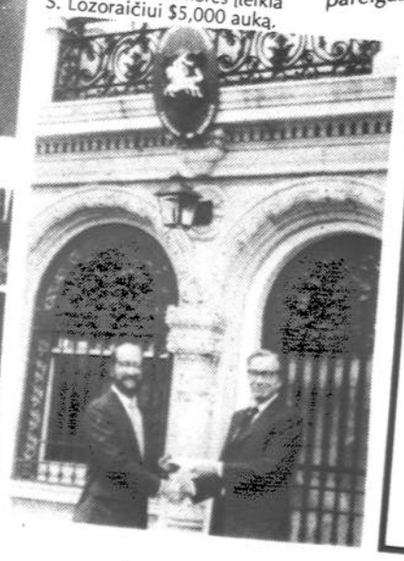

Pasiųskime įmanomą auką dabar, Lietuvos Pasiuntinybės vardu ir adresu. (Aukos nėra "tax-deductible"). Aukas galima vienkartiniai paskirti asmenišku čekiu arba su kredito kortelės numeriu išdalinti per (12) dvylika mėnesių. Prašome užpildyti ir atkirpti paruošta aukos registracijos formą. Prisiųskite auką Lietuvos Pasiuntinybės adresu:

Lithuanian Legation
2622 16th St. NW
Washington, DC 20009

Lietuvos Pasiuntinybės išlaikymas ir sustiprinimas šiuo Lietuvai kritišku laiku atnaujins visos tautos ryžtą kovoje prieš okupantą.

Lietuvos Pasiuntinybės Rėmėjų Komitetas
(Friends of Lithuanian Legation)
phone # 1-800-669-1755

SIUNČIU SAVO AUKĄ LIETUVOS PASIUNTINYBĖS IŠLAIKYMUI IR DARBAMS:
(AUKOS NĖRA "TAX-DEDUCTIBLE")

☐ ASMENIŠKU ČEKIU - SUMOJE $_____
(Čekiai išrašomi - "LITHUANIAN LEGATION")

☐ KREDITO KORTELĖS ATSKAIČIAVIMU PER (12) MĖNESIU: ☐ VISA ☐ MASTERCARD
(Credit card deduction for (12) twelve months as checked)

KORTELĖS NUMERIS: _____ BAIGIAMOJI DATA: _____
(Credit card number) (Expiration date)

☐ $10 / MONTH ☐ $25 / MONTH ☐ $50 / MONTH ☐ $100 / MONTH
☐ OTHER $_____

VARDAS, PAVARDĖ: _____
(First name, Last name)

ADRESAS: _____
(Address)

PARAŠAS: _____ DATA: _____
(Signature) (Date)

SIUNTIMO ADRESAS: LITHUANIAN LEGATION
(Mail to) 2622 16TH ST. NW, WASHINGTON, DC 20009 DB-1

IV-OSIOS PASAULIO LIETUVIŲ SPORTO ŽAIDYNĖS LIETUVOJE

PRANEŠIMAS IŠ VILNIAUS

Dideliu pasisekimu ir pakilimu praėjo ketvirtosios pasaulio lietuvių sporto žaidynės įvairiuose Lietuvos miestuose. Įvykis sutraukė tūkstančius lietuvių sportininkų — vietinių ir iš daugelio pasaulio kraštų.

Didžiausia buvo Amerikos lietuvių delegacija, kuri kartu su palydovais ir turistais siekė netoli tūkstantinės. Nemažai buvo atvykusių iš Kanados, Australijos ir Pietų Amerikos. Buvo lietuvių ir iš Latvijos, Estijos, Lenkijos, Baltarusijos, Gruzijos, Rusijos ir kitur.

Labai įspūdingas buvo žaidynių atidarymas Kaune liepos 27 su didžiuliu paradu per Kauno miestą bei iškilmėmis "Ąžuolyno" stadione. Čia buvo uždegtas pagrindinis žaidynių aukuras. Deglą stadione nešė Golden State Warriors profesionalų komandos narys Šarūnas Marčiulionis, o iš jo deglą perėmęs buvęs olimpietis krepšininkas Modestas Paulauskas uždegė aukurą.

Atidarymo iškilmėse kalbėjęs Aukščiausiosios Tarybos pirmininkas prof. Vytautas Landsbergis pažymėjo, kad "šiandien tokia diena, kai laimi visi".

Įvairių sporto šakų varžybų atidarymo iškilmės vyko ir atskiruose miestuose, kur buvo varžomasi. Vietovė, nežiūrint savo dydžio, stengėsi pralenkti viena kitą iškilmingumu ir svečių priėmimu.

Šventišką nuotaiką sudrumstė žudynės Medininkų muitinės poste, Baltarusijos pasienyje. Rugpjūčio 3 paskelbus gedulo diena, žaidynės buvo pertrauktos, ir sportininkai dalyvavo didvyrių laidotuvėse Vilniuje.

Apie žaidynes plačiau bus kituose *Darbininko* numeriuose.

Ed. Šulaitis

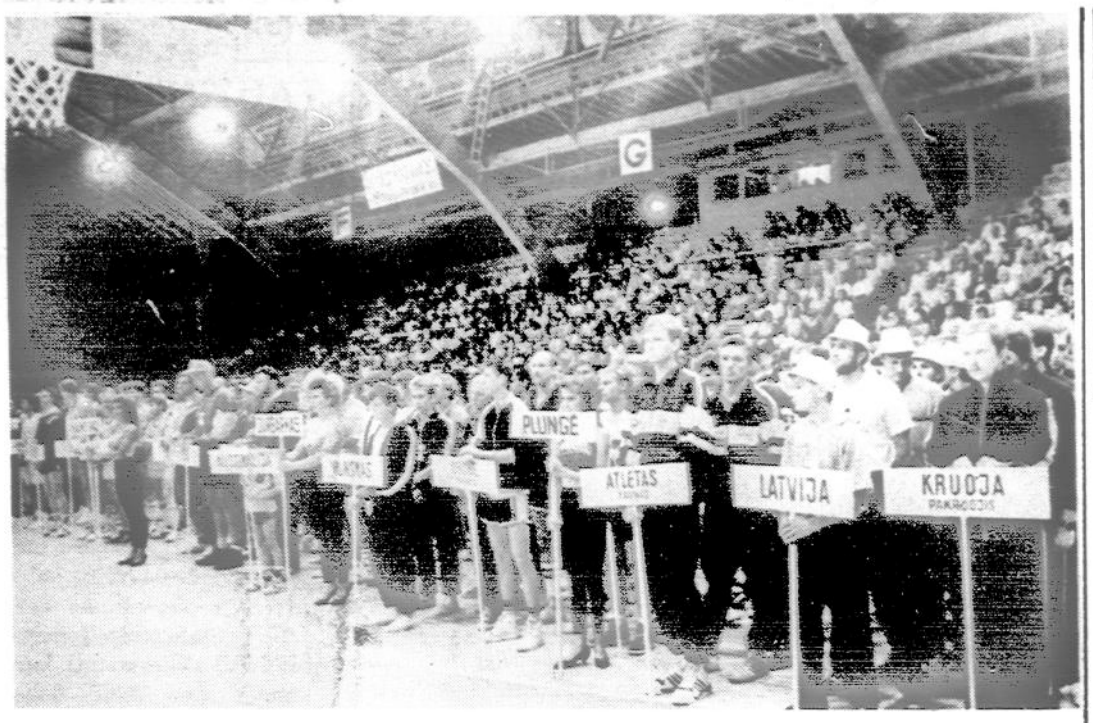

Krepšinio pirmenybių rungtynių pradžia Kauno "Ąžuolyno" sporto komplekso halėje 1991 liepos 28 d. IV Pasaulio lietuvių sporto žaidynių metu. Nuotr. Viktoro Kapočiaus

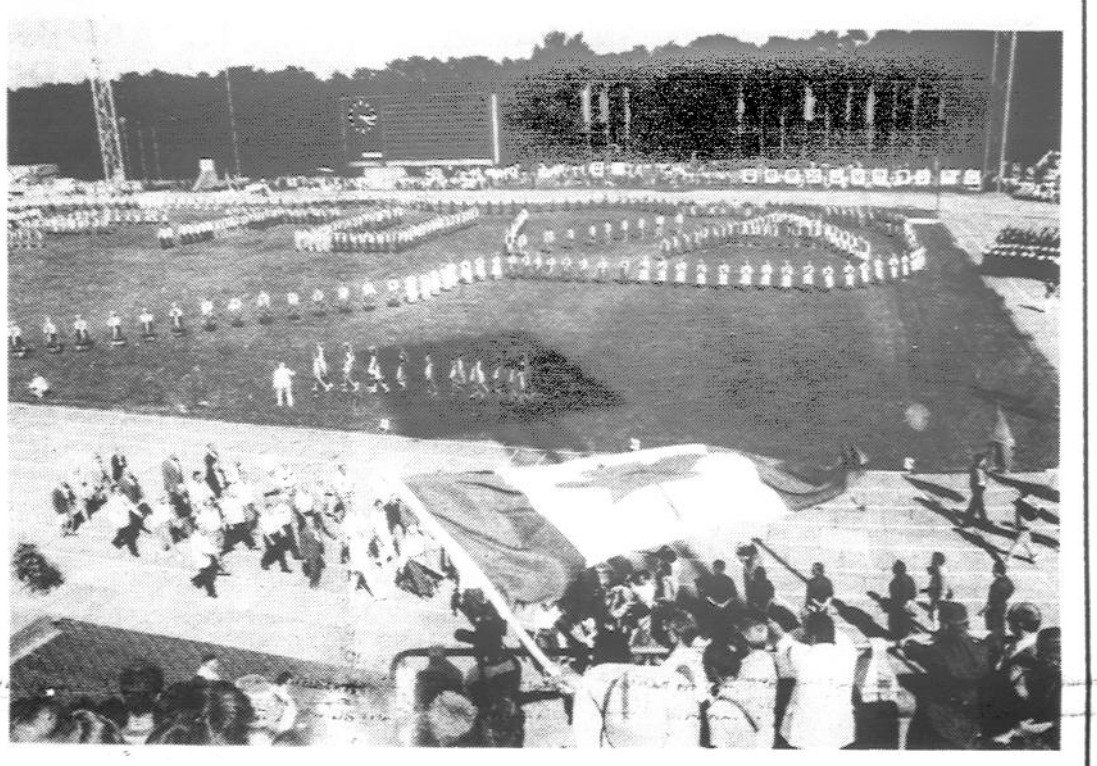

Kaune 1991 liepos 27 paradu prasidėjo IV Pasaulio lietuvių sporto žaidynės. Nuotr. Viktoro Kapočiaus

LIETUVOS VALSTYBĖS MUZIEJUS KREIPIASI

Lietuvos Respublikos vyriausybės nutarimu 1991 sausio 13 įkurtasis Valstybės muziejus renka, tyrinėja ir saugo viską, kas reikšminga mūsų tautos valstybingumui. Mūsų parodos ir ekspozicijos atspindės 1918-1940 metų Nepriklausomos Lietuvos gyvenimą, TSRS įvykdytą okupaciją ir tautos genocidą, trėmimus, partizanų pasipriešinimą.

Daug dėmesio skiriame ir lietuvių išeivijai, mūsų tėvams ir broliams, pasklidusiems tolimuose pasaulio kraštuose, ten šaknis įleidusiai jaunajai lietuvių kilmės kartai. Jų gyvenimo istorijos, jų likimas mus labai domina. Išvis, daug Lietuvos praeities brangių relikvijų yra atsidūrę užsienyje, gal ten jos ir nėra deramai vertinamos. Tokią medžiagą būtina sugrąžinti į atgimusią Lietuvą. Šiuose darbuose mes tikimės lietuvių emigrantų pagalbos, pritarimo ir bendradarbiavimo. Tegul nedingsta svetimoje padangėje nė viena lietuviška knyga, retas spaudinys, dokumentai, fotonuotraukos ir kt.

Labai vertingi Jūsų seni laiškai, užrašai ir atsiminimai. Tai rimti šaltiniai ir mokslui svarbi medžiaga, muziejinės vertybės. Mus labai domina, kaip Jums teko įsikurti išvykus iš Lietuvos, kaip steigėsi lietuvių bendruomenės, organizacijos. Kaip jūs siekėte ir kovojote, kad Lietuva atgimtų, vėl būtų laisva ir nepriklausoma.

Mes norime įamžinti buvusių Lietuvos politinių, visuomeninių, katalikų Bažnyčios, kultūros ir meno veikėjų, pasižymėjusių verslininkų ir biznierių, dirbusių ir dirbančių emigracijoje, veiklą ir atminimą.

Visą medžiagą — atsiminimus, laiškus, knygas, fotonuotraukas, memorialinius daiktus prašom mums atvežti ar persiųsti adresu: Lietuva, 232600 Vilnius, Studentų 8, Lietuvos Valstybės muziejus. Tel. 355-187.

Laukiame Jūsų asmeniškai atsilankant naujausiame Lietuvos Valstybės muziejuje.

Henrikas Paulauskas
Lietuvos Valstybės muziejaus direktorius

LIETUVOS SOVIETINĖS OKUPACIJOS APŽAVAI

(atkelta iš 3 psl.)

prema potestas): priėmė laikinąją konstituciją, (kiek vėliau) sudarė vyriausybę, atšaukė iš Sovietų Sąjungos Aukščiausiosios Tarybos Lietuvos Respublikos atstovus (vadinamus deputatus) ir įvykdė eilę kitų politinių veiksmų, išreiškiančių Lietuvos valstybės suverenine galią. Tuo būdu lietuvių tauta atstatė savą valdžią, kuri iš principo pakeitė Kremliaus okupacinį režimą.

Dabartinė Lietuvos valdžia yra pakankamai paveiki: laikosi savosios konstitucijos (nebe Kremliaus primestosios), leidžia įstatymus (jiems paklūsta gyventojai), palaiko krašte rimtį ir tvarką, tvarko visas kultūros ir švietimo įstaigas ir vykdo kitą suvereninę pareigybę.

Aurelijos M. Balašaitienės ir Valdo Aneliausko išvardintieji sovietinio smurto veiksmai, nukreipti prieš Lietuvą ir jos įstaigas, pagal tarptautinę teisę yra palaidos intervencinės priemonės, siekiančios Lietuvoje atstatyti *status quo ante*, todėl labai jai pavojingos, tačiau jos nesudaro okupaciniam režimui būdingo vientisumo.

Vilko ir jo gynėjų pastangos ignoruoti Lietuvoje vykstančią perkaitą ir atkakliai laikytis įsikabinus okupacijos skverno politiniu požiūriu yra žalingos Lietuvai: neigiamai veikia jos laisvėjimo pastangas ir kliudo jo pažangai.

Bronius Nemickas

LIETUVIŲ KUNIGŲ SEIMAS

JAV Kunigų Vienybės metinis seimas įvyks rugsėjo 10 - 12 d.d. Putnam, Conn., Nekalto Prasidėjimo Marijos seserų vienuolyno patalpose.

Prasidės antradienio vakare 6 val. su vakariene. Trečiadienio priešpietis skiriamas Religinės Šalpos direktorių metiniam susirinkimui.

Seime dalyvaus atstovas iš Amerikos vyskupų konferencijos centro Washingtone ir kalbės labai aktualia tema. Bus svarstomi lietuviams kunigams aktualūs klausimai.

Stengiantis dalyviams parūpinti patogias sąlygas, rengėjai prašo apie dalyvavimą nedelsiant pranešti adresu: Rev. V. M. Cukuras, 600 Liberty Hwy., Putnam, CT 06260.

JAV LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS KRAŠTO VALDYBA
LITHUANIAN-AMERICAN COMMUNITY, INC.
2713 West 71st St. • Chicago IL 60629 • (312) 436-0197 • FAX (312) 436-6909

„Dovana Lietuvai" fondo apimtyje JAV Lietuvių Bendruomenės krašto valdyba įsteigė specialią sąskaitą

ŽUVUSIŲ UŽ LIETUVOS LAISVĘ

šeimų paramai. Jau 20,000 dolerių, suaukotų šiam tikslui, buvo perduoti per prezidentą Vytautą Landsbergį.

Kova už Lietuvos laisvę vėl pareikalavo naujų aukų — liepos mėnesį buvo nužudyti septyni Lietuvos pasienio tarnautojai.

JAV LB Krašto valdyba prašo lietuvių visuomenę paremti žuvusiųjų šeimas.

Skiriu auką žuvusių už Lietuvos laisvę šeimų paramai $.....
Vardas, pavardė .....
Adresas .....
..... Zip .....

Čekius rašyti **„Lithuanian American Community/Laisvė"** vardu ir siųsti **2713 W. 71st St., Chicago, IL 60629.** Aukos nurašomos nuo mokesčių.

IŠ VISUR

— **Vytautas Jokūbaitis,** VLIKo vicepirmininkas tarporganizaciniams reikalams, dalyvavo IV Pasaulio lietuvių sporto šventės atidarymo iškilmėse Kaune liepos 27 ir perdavė VLIKo sveikinimus. Jokubaitis liepos 29 pasakė kalbą Aukščiausiosios Tarybos posėdyje Vilniuje, o taip pat turėjo eilę pasitarimų su Lietuvos parlamento vyriausybės, politinių grupių bei sporto organizacijų atstovais. (E.)

— **Amerikos Lietuvių Romos Katalikių Moterų** sąjungos seimas įvyks rugpjūčio 21-25 Chicagoje.

— **Prof. Aleksandras Štromas** rugpjūčio 31 skaitys paskaitą išeivijos lietuvių gydytojų sąjungos suvažiavime, Lietuvių Centre, Lemont, IL. Tema: "Dabartinė Lietuvos politinė padėtis ir ateities perspektyvos".

— **Lietuvių Fronto Bičiulių** naujai išrinktos tarybos prezidiumą sudaro: pirm. Algis Raulinaitis, nariai — dr. Zigmas Brinkus ir dr. Vytautas Vardys, vykd. sekr. — Juozas Kojelis.

— **Kalbininkas Petras Jonikas** išrinktas Lietuvoje atsikūrusios Lietuvių kalbos draugijos garbės nariu. 85-ojo gimtadienio proga P. Joniko įnašas lietuvių kalbos tyrinėjimui, jos kultūrai, jo visuomeninė veikla, plačiai iškelta Lietuvos spaudoje.

— **Į Laisvę Fondo** lietuviškai kultūrai ugdyti paskelbtasis rezistencine tema romano konkursas jau sulaukė keleto kūrinių. Pilnas vertinimo komisijos sąstatas yra toks: V. Kubilius, V. Valiušaitis ir V. Zaborskaitė (Lietuvoje) ir Č. Grincevičius, P. Jurkus, V. Volertas ir L. Žitkevičius (JAV). Informacija konkurso reikalais gaunama: Lietuvos Rašytojų Sąjunga, 232600 Vilnius, Rašytojų 6, Lietuva, arba — Į Laisvę — J. Baužys, 9240 Cliffside Ln., Orland Park, IL 60462.

— **Bostono vyrų seksteto koncertas** spalio 6 įvyks Chicagos Jaunimo Centre. Rengia Jaunimo Centro vadovybė.

— **Anglijos Lietuvių klubo** sukaktuvinis 30 metų veiklos pokylis įvyks spalio 12 Chicagos Jaunimo Centre.

— **Vilniaus teatras 'Lėlė"** gastroliavo Vokietijoje 1991 birželio mėn. Rodė du spektaklius — *Spriktą* (autorius — teatro įkūrėjas ir meno vadovas Vitalijus Mazūras, pagal lietuvišką pasaką) ir *Cirką* (autoriai Mazūras ir Jonynas). Vaidino Rottenburge, Stuttgarte, Hüttenfelde, Erfurte. Grupę sudarė direktorius kompozitorius Faustas Latėnas, meno vadovas V. Mazūras, Alvira Piškinaitė, Almira Grybauskaitė, Juozas Marcinkevičius, Evaldas Mikaliūnas ir Gintautas Martinkėnas. Visi baigę konservatoriją. Su savimi vežėsi spektakliams reikalingą butaforiją ir painius elektrinius įrengimus, nekalbant apie lėles. Vokiečiams vaidino vokiečių kalba.

— **"Uostamiesčio muzikantai"**, Klaipėdos liaudies melodikos muzikantų ir dainininkų ansamblis, nuotaikinga 8 asmenų grupė, atvyksta į JAV ir spalio 26 koncertuos Clevelande. Grupė planuoja su koncertais aplankyti ir kitus didesnius lietuvių telkinius.

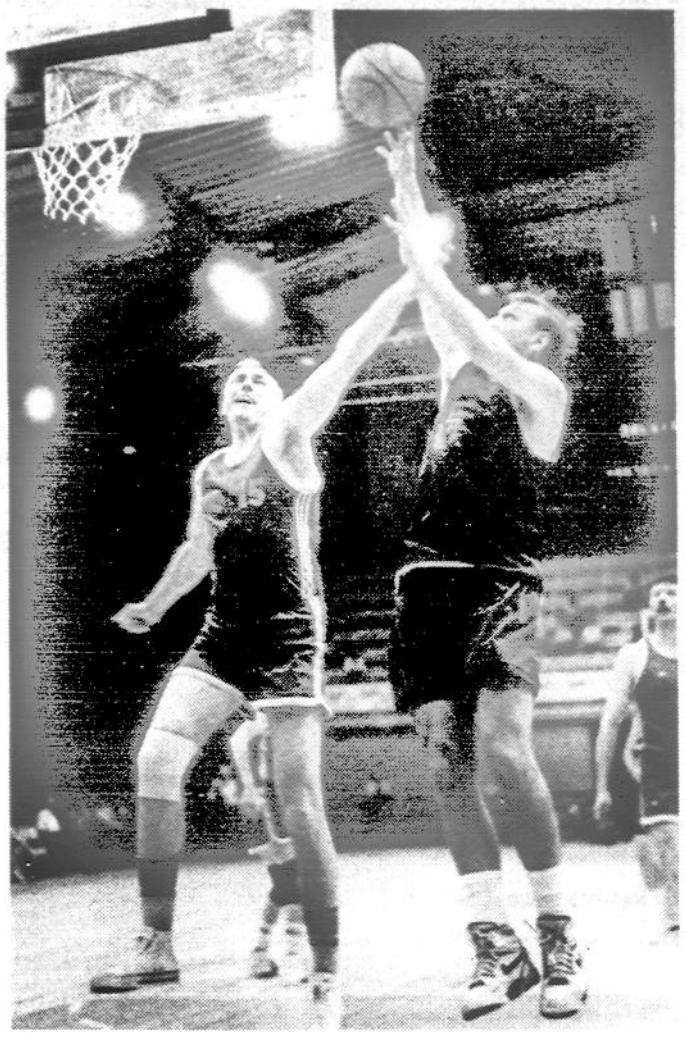

Žalgirio veteranai ir New Yorko Lietuvių Atletų Klubo krepšininkai rungtyniauja IV Pasaulio lietuvių sporto žaidynėse. Nuotr. Viktoro Kapočiaus

WOODBRIDGE, NEW JERSEY

LIETUVĖS TAUTINIŲ DRABUŽIŲ PARODOJE

"Flowing Fabrics — Flowing Forms" — tai pavadinimas tarptautinės parodos, kuri gegužės 12 — birželio 23 dienomis vyko Woodbridge valsčiaus, romanesko stiliaus Barronų šeimos palikimo knygyne. Šios parodos rengėjai tai viešnia kuratorė Judith Krall; programos vadovė Nancy Casteras; vengrų kilmės naujasis Barron Arts Center direktorius Steven Kager bei talkininkai. Visi jauni ir energingi.

Kvietimą lietuviams parodoje dalyvauti gavo studentė Monika Šernaitė, "Liepsnos" šokėja, New Jersey tautinių šokių grupės ryšininkė. Dalyvauta Lietuvių moterų klubų federacijos vardu, talkinant Jonei Šernienei.

Parodos rengėjai siekė parodyti pasaulio moters grožį, išryškinamą drabužiais bei jų svarbą šokių išraiškose. Rengėjai sumaniai panaudojo šį įspūdingai mažą pastatą su vitražais languose, miestelėnų vaizdais ir prieangiu, įmūrintu gėlėmis išspaustom čerpėm. Šį pastatą sukūrė J. Cleveland Cady prieš 120 metų. (To paties architekto ir senieji, jau nugriauti, Metropolitan operos rūmai.) Šiam pastate, vitražų dailininkų parodoje, prieš penkerius metus dalyvavo Albina Elskus Dabar gi savo drabužius parodė švedai, meksikiečiai, olandai, filipinai, lenkai, indai, vietnamiečiai, airiai, egiptiečiai ir kiti. Bet gal svarbiausią vietą užėmė lietuviai bei vengrai, nes jų eksponatai kabojo prie įėjimo į pagrindinį parodos kambarį.

Pirmasis manekenas dešinėje vilkėjo dail. Anastazijos Tamošaitienės aukštaitiškais drabužiais, austais Onai Budninkienei (Elizabeth, NJ) maždaug prieš 40 metų, o gretimas menekenas — kruopščiai puošniais vengrų drabužiais. Tarpe jų ant paaukštinimo gulėjo Mildos Kvedarienės suvalkietiško kostiumo karūna bei juosta. Milda yra lietuviams gerai žinoma audėja, gyvena Iselin miestelyje, netoli Woodbridge.

Lietuvių eksponatus aiškino didžiulė lenta su aprašymais ir trim nuotraukom: viena tautinių šokių šventės Hamiltone, o dvi iš New Jersey etninio festivalio Liberty State parke, Jersey City, priešais Laisvės statulą, kuriame kasmet nuo 1982 dalyvauja "Liepsna". Šias dvi nuotraukas parūpino buvęs "Liepsnos", šokėjas Arūnas Bitėnas.

Aprašymus apie tautų kultūrą ir šokius paruošė parodos rengėjai. Lietuvių drabužiams jie panaudojo dailininkų Antano ir Anastazijos Tamošaičių *Lithuanian National Costume* knygą. Fotokopijų ištraukos buvo įdėtos į albumus žiūrovams pavartyti.

Gintariniai papuošalai, parūpinti lenkų bei lietuvių, išdėlioti atskirai po stiklu. Lietuviški gintarai pylėsi iš medinės skrynios, kurią sukūrė Lietuvoje prieš maždaug 25 metus Jonas Paulauskas.

Lankstinukai apie senovės lietuvių tautodailę anglų kalba, iliustruoti ir paruošti dail. Tamošaičio, buvo dalinami prie įėjimo. Paroda garsinta rengėjų išsiuntinėtu, spaudai paruoštu aplinkraščiu ir skelbimu Middlesex apskrities leidžiamame pusmetiniame *County Cultural Calendar* leidinyje.

New Yorko skyriaus Lietuvių tautodailės institutas lietuvių kampeliui parūpino "Linų darbų" devynias lėles, sukurtas Bakanauskienės Lietuvoje. Dėl gausiai suneštų eksponatų ir vietos stokos lėlių rengėjai nepanaudojo.

Atidarymo dieną, gegužės 15-ąją, daugybė žiūrovų atėjo pasipuošę savo kilmės drabužiais. Pati kuratorė Judith Krall vilkėjo spalvinga meksikietiška suknele, o švedų vyresnio amžiaus pora net sušoko švedišką šokį. The Barron Arts Center rengėjai atsilankiusius vaišino užkandžiais bei atgaiva — šampanu, maišytu su šviežiom braškėm.

E.J.

PASAKOJO APIE PARTIJAS LIETUVOJE

Dr. Julius Šmulkštys, Purdue universiteto politinių mokslų profesorius, birželio 7 vakare Balzeko lietuvių kultūros muziejuje skaitė paskaitą tema: "Politinės partijos Lietuvoje". Paskaitininkas, kuris nemaža laiko praleidęs Lietuvoje ir ten dėstęs, yra autorius daugelio mokslinių studijų apie marksizmo teoriją bei politinius santykius Lietuvoje ir kitose pasaulio šalyse.

Šioje gyvo susidomėjimo (atsilankė daugiau negu 100 žmonių) susilaukusioje paskaitoje dr. Šmulkštys pažvelgė į šių dienų Lietuvos politinę diferenciaciją, suminėdamas stambesniąsias dabartines partijas, jų apimtį, veiklą. Jis nurodė, kaip jos reiškiasi šių dienų Lietuvos politiniame gyvenime.

Paskaitininkas jas padalino į tris skirtingas sroves, kurių tarpe didžiuma iš jų yra susibūrusios į dešinės pakraipos frontą (krikščionys demokratai, tautininkai, nepriklausomybininkai, demokratai, žalieji ir kt.). Viduriniąją srovę atstovauja socialdemokratai ir liberalai, o kairiųjų eilėse šiuo metu tebėra tik darbiečiai (Lietuvos demokratinė darbo partija), persiformavę iš Lietuvos komunistų partijos. Ši, kaip atskira partija, dar vis tebėra pati didžiausia ir pajėgiausia partija, nes iš praeities yra paveldėjusi savąjį aparatą. Kitos partijos, bent jų dauguma, nežiūrint didoko jų skaičiaus, dar vis labai negausios ir nestiprios. Nebent jos, sudariusios tarpusavio koaliciją, galėtų tarti savo žodį Lietuvos politiniame gyvenime.

Paskaitininkas kalbėjo "populiariai" ir gana paviršutiniškai, ir atrodė, kad jam trūko žinių, ypatingai iš pastarųjų mėnesių pasikeitimų Lietuvoje. Po jo paskaitos netrūko klausimų, kurių metu jis pats, o taip pat ir klausytojai bandė paryškinti nelabai aiškiai nušviestas vietas. Tačiau bendras paskaitos įspūdis geras, ypatingai nudžiugino aktyvus mūsų tautiečių susidomėjimas šia tema. Atrodo, kad būtų vietos ir kitai paskaitai panašia tema, pakviečiant prelegentą iš pačios Lietuvos. eš

NAUJOS KNYGOS

Lietuvių kalbos vadovėlis, angliškai *Introduction to Modern Lithuanian*, išleistas nauja laida. Kaina $25. Prie knygos labai tinka įkalbėtų tekstų 4 kasetės, — kaina $40. Persiuntimui pridedama $3.00.

Vlado Kulboko naujausia knyga *Laiko pagrėbstai* jau gaunama *Darbininko* administracijoje. 336 psl. Kaina $8.00, plius persiuntimui $1.50.

Dr. Konstancijos Paprockaitės-Šimaitienės knyga *Moteris su baltu chalatu* jau platinama *Darbininko* spaudos kioske. Jos kaina 20 dol., persiuntimui pridėti 2 dol.

Jono Dainausko *Lietuvos bei lietuvių krikštas ir 1387-ji metai*. Išleido Vyduno fondas, Chicago. 1991 m. Kaina 15 dol. Persiuntimui pridedama 2 dol. Galima gauti *Darbininke*, spaudos kioske.

Lietuvos žemėlapis (J. Andriaus) didelio formato, gaunamas *Darbininko* administracijoje. Kaina su persiuntimu 12 dol.

Algirdo Gustaičio *Karas braukia kruviną ašarą* — Antrojo pasaulinio karo dienoraštis. Didesnio formato, 240 iliustracijų — nuotraukų, atspaudų, žemėlapių. Gaunama *Darbininko* administracijoje. Kaina su persiuntimu 35 dol.

Nauja knyga, gauta *Darbininko* administracijoje. Jos autorė **Ava Saudargienė.** Knyga vadinasi — *Anapus Horizonto*, Australijos apysakos. Knyga turi 188 puslapius. Sudėta 19 pasakojimų. Išleido Nidos Knygos Klubas Londone 1989 m. Kaina 12.50 dol. Knygos persiuntimui pridėti 1 dol.

DĖMESIO VERTOS NAUJOS KNYGOS

Antanas Paškus — SĄŽINĖ psichologiniu požiūriu. Išleido Į Laisvę Fondas Lietuviškai Kultūrai ugdyti. 184 psl. Kaina 7 dol.

Tai naujas kūrybingo psichologo veikalas, specialiai taikytas dabartiniam žmogui Lietuvoje, nes tas žmogus brendo ir išaugo tokiomis sąlygomis, kur sąžinė buvo nuolat pažeidžiama ar klaidingai formuojama.

Vytautas Kavolis — EPOCHŲ SIGNATŪROS. Išleido Algimanto Mackaus Knygų leidimo fondas, 213 psl., kaina 10 dol. Sudėti 8 didesni darbai iš lietuvių kultūros istorijos.

Algirdas Gustaitis — KAI KARAS BRAUKIA KRUVINĄ AŠARĄ, II pasaulinio karo platus dienoraštis, 240 nuotraukų, atspaudų, žemėlapių. Išleido Devenių Kultūrinis Fondas. 941 psl. Kaina 32 dol.

Pašto persiuntimo išlaidos labai pabrango. Pirmom dviem knygom reikia pridėti po 2 dol. už persiuntimą, o už trečios knygos persiuntimą pridėti 3 dol.

Knygas platina *Darbininko* administracija: 341 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207.

DEXTER PARK PHARMACY
Wm. Anastasi, B. S.
77-01 JAMAICA AVENUE
(Cor. 77th Street)
Woodhaven, N.Y. 11421
WE DELIVER
296-4130

Procesija iš Telšių pasiekė Rainių miškelį, kur birželio 23 d. buvo pašventinta kankiniams dedikuota koplyčia. Nuotr. Viktoro Kapočiaus

GT INTERNATIONAL
TRAVEL CONSULTANTS
9525 SO. 79TH AVENUE, HICKORY HILLS, IL 60457—2259 U.S.A.
RUDENS IR ŽIEMOS KELIONĖS Į LIETUVĄ

Nr. 9901-A 26 rugpjūčio — 11 rugsėjo / 14 naktų.Vilnius, 1 naktis Kopenhaga.
Nr. 9902-S 06 rugsėjo — 22 rugsėjo / 14 naktų Vilnius, 1 naktis Kopenhaga.
Nr. 9903-S 16 rugsėjo — 02 spalio / 14 naktų Vilnius, 1 naktis Kopenhaga.
Nr. 9904-S 20 rugsėjo iki 06 spalio / 14 naktų Vilnius, 1 naktis Kopenhaga.
Nr. 9905-S 23 rugsėjo — 13 spalio / 14 naktų Vilnius, 1 naktis Kopenhaga.
Nr. 9906-S 27 rugsėjo iki 27 spalio / 28 NAKTYS VILNIUS, 1 naktis Kopenhaga.
Nr. 9907-OC 04 spalio iki 29 spalio / 14 naktų Vilnius, 1 naktis Kopenhaga.
Nr. 9908-D KALĖDOS IR NAUJŲJŲ METŲ SUTIKIMAS. 20 gruodžio iki 05 sausio. Kainon įskaitant „Traviatos" bilietus ir Naujųjų Metų balių.
Nr. 9909-D NAUJŲJŲ METŲ SUTIKIMAS. 27 gruodžio iki 12 sausio. Kainon įskaitant „Traviatos" bilietus ir Naujųjų Metų balių.
Nr. 9910-F VASARIO 16-TOJI. 14 vasario iki 01 kovo / 14 naktų Vilnius, 1 naktis Kopenhaga.

GARANTUOJAME ŽEMIAUSIAS KAINAS!

VISŲ IŠVYKŲ VIETOS LABAI RIBOTOS. DĖL TOLIMENĖS INFORMACIJOS PRAŠOME KREIPTIS: G. T. INTERNATIONAL, INC., 9525 SO. 79TH AVENUE, HICKORY HILLS, ILLINOIS 60457, TELEFONAS: (708) 430-7272.

LIETUVIŲ FEDERALINĖ KREDITO UNIJA
KASA
YRA GERIAUSIAS JŪSŲ BANKAS

NEW YORKE: 86-21 114th Street, Richmond Hill, N.Y., 11418 718-441-6401
CHICAGOJ: 2615 W. 71st Street, Chicago, IL 60629, 312-737-2110
1445 So 50th Ave., Cicero, IL 60650, 708-656-2201
9525 So 79th Ave., Hickory Hills, IL 60457, 708-598-1333
FLORIDOJ: 400 70th Ave., St. Petersburg Beach, FL 33706, 813-367-6304
DETROITE: 24060 W. 9 Mile Rd., Southfield, MI 48034, 313-350-2350
WATERBURY: 6 Congress Ave., Waterbury, CT 06708, 203-756-5223

Taupymo sąskaitos ir certifikatai, įvairios paskolos, VISA kortelės ir kiti patarnavimai

— Visi lietuviai taupo ir skolinasi lietuviškoje KASOJE —

Visos santaupos Federalinės NCUA agentūros apdraustos iki 100,000 dol.

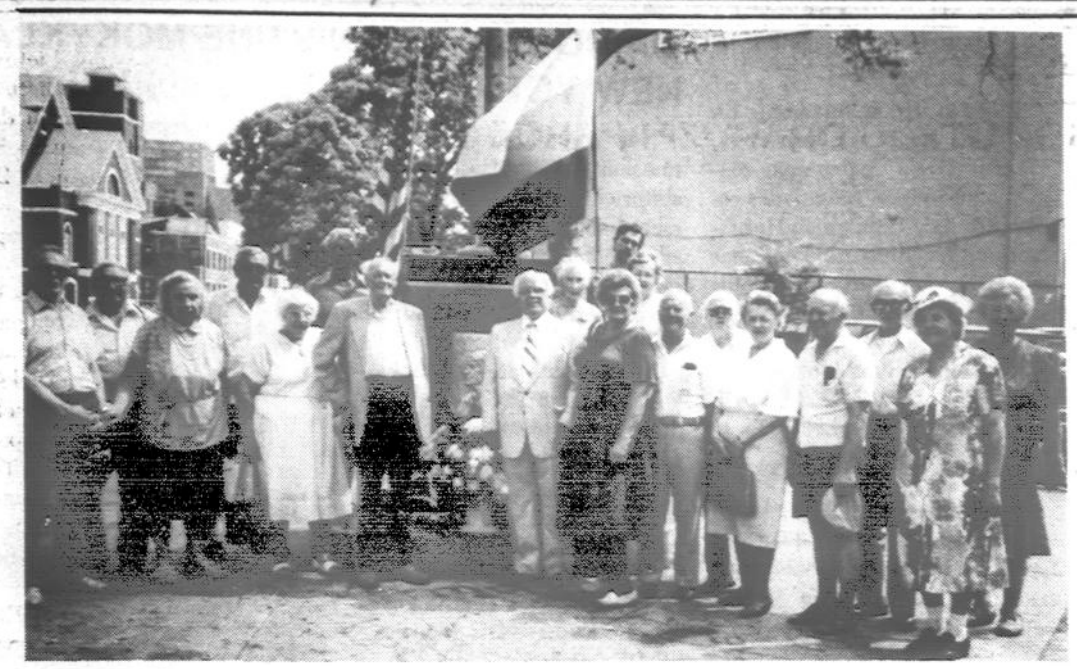

Karštą liepos 20-osios popietę, Lituanicos aikštelėje Brooklyne, jie prisiminė Dariaus ir Girėno skridimo ir žuvimo 58-ąsias metines. Prie paminklo kalbėtojai: kairėje Jonas Valaitis ir dešinėje — programos vedėjas Kęstutis Miklas. Nuotr. Salomėjos Narkėliūnaitės

IV Pasaulio lietuvių sporto žaidynių proga Lietuvoje lankėsi ir New Yorko Atletų Klubo nariai. Nuotr. Viktoro Kapočiaus

PRISIMINĖ DARIŲ IR GIRĖNĄ

Prie paminklo Dariui ir Girėnui Lituanicos aikštelėje, Brooklyne, liepos 20 d. įvyko iškilmės, prisimenant transatlantinių didvyrių 58-ąsias skridimo ir žuvimo metines.

Nepaisant karščių, pasitaikančių liepos mėnesiais, o ypač tą šeštadienį, susirinko būrelis New Yorko lietuvių. Iškilmės pradėtos JAV ir Lietuvos himnais, kurie buvo pagroti iš juostelių. Grojant Lietuvos himną, giedojo ir dalyviai.

Minėjimui vadovavęs Kęstutis Miklas pradžioje jausmingai prisiminė Amerikos ir Lietuvos lietuvių nuotaikas, kuriomis jie gyveno anomis istorinėmis dienomis, ir paskaitė įdomių ištraukų iš New Yorko amerikiečių anuometinės spaudos. Jis taip pat papasakojo, kad 1993 metais, kai bus šešiasdešimtosios metinės, Lietuvos lakūnai žada pakartoti Dariaus ir Girėno skridimą. Bus sukonstruotas toks pats lėktuvas, kaip Lituanica, ir lakūnai pasileis kelionėn iš Kauno į New Yorką. Tai įvyks liepos mėnesį.

Dariui ir Girėnui jų pasirengimuose skristi į Lietuvą New Yorke talkinęs žurnalistas Jonas Valaitis dabar prie paminklo papasakojo, kaip jis ant Lituanicos lėktuvo didelėmis raidėmis surašė stambesniųjų aukotojų pavardes. Daugelis tų pavardžių dar ir dabar išlikusios Lituanicos skeveldrose, kurios saugomos istoriniame muziejuje Kaune.

Prie paminko padėta gėlių su geltonais, žaliais ir raudonais žiedais. Minėjimą, kaip ir kasmet, rengė Dariaus ir Girėno paminklo komitetas ir Lietuvių Darbininkų Draugijos 7 Kuopa.

PADĖKA

A. A.

URŠULĖ RAČKAUSKAITĖ,

gimusi 1901 m. spalio 19 d. Lietuvoje, mirė 1991 m. liepos 20 d. Parkway ligoninėje, NY. Buvo pašarvota Shalins laidotuvių namuose ir po šv. mišių Apreiškimo parapijos bažnyčioje palaidota Šv. Karolio kapinėse liepos 23 d.

Šia proga noriu nuoširdžiai padėkoti Apreiškimo parapijos klebonui kun. V. Palubinskui už rožančiaus ir specialių maldų sukalbėjimą koplyčioje, už aukojimą gedulingų šv. mišių ir palydėjimą į kapines.

Dėkoju kun. Jonui Pakalniškiui už velionės ilgus metus lankymą namuose ir dvasinį suraminimą.

Reiškiu gilią padėką Gediminui Rajeckui už nuolatinę pagelbą vežiojant Tetą pas daktarą, už jos lankymą ligoninėje ir už dalyvavimą šermenyse ir laidotuvėse.

Nuoširdžiai dėkoju savo mieliesiems vaikams:

Viktorui, atskridusiam iš Californijos, kuris gražiai grojo vargonais per laidotuvių mišias ir už jautrų giedojimą jam, Bill Kučinskui, Petrui Baltrulioniui ir visiems buvusiems bažnyčioje, kurie taip pat prisidėjo prie giedojimo.

Dėkinga dukrelei Birutei, kuri atskrido į laidotuves iš Texas. Dėkojui sūnui Leonardui Jr. ir jo žmonai Elizabeth iš New Orleans. Gili padėka broliui Vytautui ir jo žmonai Elzei Račkauskams iš Clevelando už prisiųstas gražias gėles.

Nuoširdi padėka dr. A. Krukui, kuris ilgus metus ją gydė ir lengvino jos dienas.

Nuoširdžiai dėkoju Marytei Šalinskienei už rūpestingą patarnavimą.

Esu giliai dėkinga visiems už šv. mišias, užuojautas žodžiu ir raštu, ir visiems, lankiusiems mielą Tetą šermenėnėje, dalyvavusiems gedulingose pamaldose ir palydėjimą į jos amžino poilsio vietą.

Nuliūdę: Albina Ralienė ir šeima

PADĖKA

Mūsų mylimai žmonai ir mamytei

A. A.

ONUTEI RAUBIENEI

mirus, nuoširdžiai dėkojame kun. Steponui Ropolui, OFM, kun. dr. Matui Čyvui ir kun. Jonui Gasiūnui už religines apeigas bažnyčioje ir kapinėse.

Dėkojame muz. Vytautui Kerbeliui už giedojimą ir vargonų palydą, Amerikos Lietuvių Klubo pirmininkui A. Gudoniui už pasakytą kalbą atsisveikinant.

Dėkojame mūsų nelaimės metu jautriems ir paguodos pilniems Seminole, Largo, St. Petersburg, New York, Colorado ir New Jersey lietuviams draugams, kurie gelbėjo, padėjo velionę prižiūrėti jos ligoje, jai mirus puošė jos karstą gėlėmis, palydėjo į kapines ir aukojo mišioms už jos vėlę.

Velionė taip labai mėgo gėles. Tad ypatinga padėka sesutei ir svainiui A.J. Maskeliūnams, broliams Edmundui ir Romui Baliūnams, brolvaikiui Ričardui Baliūnui su šeimomis, B. J. Mikalauskams, St. P. Rasimams, A. M. Ščigloms. E. A. Girčiams, L. Bandžiukienei, E. M. Donohue, A. Mičiuliui.

Dar kartą visiems nuoširdus ačiū.

Vyras Jonas,
sūnūs Rimas su šeima
sūnus Vytas
R a u b o s

MIRĖ DANUTĖ JESAITYTĖ - PICABIA

Rugpjūčio 9 ligoninėje mirė Danutė Jesaitytė-Picabia, pastaruoju laiku sunkiai sirgusi. Ji su seserim dr. Jūrate Jesaityte gyveno Flushinge, NY. Tame rajone ir buvo pašarvota. Atsisveikinimas buvo rugpjūčio 11, sekmadienio vakare, gi rugpjūčio 12, pirmadienį, po pamaldų Apreiškimo parapijos bažnyčioje jos palaikai buvo nuvežti į krematoriumą ir sudeginti.

Danutė Jesaitytė-Picabia buvo kilusi iš garsios Jesaičių giminės. (Jie savo pavardę rašėsi dvejopai — Jesaičiai ir Jasaičiai.) Jų senelis, Jurgis Jesaitis, gyvenęs Garliavos apylinkėje prie Kauno, jau spaudos draudimo laikais buvo uolus spaudos platintojas, daug kartų rusų žandarų krėstas, sumuštas. Jis turėjo 30 ha ūkį, bet sugebėjo savo vaikus — 6 sūnus ir 3 dukteris išmokslinti. Keturi iš jų baigė universitetą.

Danutė buvo Juozo Jesaičio, Jesaičių vyriausio, dukra. Jos tėvas buvo žymus teisininkas, baigęs teisę Varšuvos universitete, Lietuvoje organizavo pramonę, visuomeninėje veikloje dalyvavo nuo studijų laikų. Buvo vedęs kunigaikštytę S. K. Oginskaitę. Jis pats mirė 1938 Kaune, jo žmona su visa šeima buvo pasitraukusi į Vakarus. Mirė New Yorke. Vienas jų sūnus žuvo Klaipėdos atvadavime. New Yorke gyveno keturi jo vaikai. Anksčiau mirė inžinierius Kęstutis, prieš keletą metų mirė žymus chemijos daktaras Margeris Jesaitis. Dar liko medicinos daktarė Jūratė Jesaitytė, kuri sunkiai serga.

Danutė vokiečių okupacijos metais studijavo literatūrą Kauno universiteto filosofijos fakultete. Pasižymėjo savo plačiu išsilavinimu, gilia įžvalga į literatūrą, vėliau studijas tęsė Insbrucko ir Tübingeno universitetuose.

Vokietijoje, dirbdama IRO, ar UNROs įstaigoje, susipažino su prancūzu Picabia ir už jo ištekėjo. Jis buvo sūnus garsaus dailininko Picabia.

Atvykusi į Ameriką, paskutiniu laiku dirbo vienoje knygų leidykloje. Kartas nuo karto lietuviškuose žurnaluose parašydavo straipsnių apie menus, kultūrą, recenzuodavo knygas. Straipsniai pasižymėjo savo įžvalgumu, intelektualumu. Tačiau platesnėm literatūros studijom atsidėti neturėjo sąlygų ir laiko. (p.j.)

A. A.
KUN. KĘSTUČIUI BALČIUI

mirus, jo seseriai dr. Aldonai ir Jurgiui Graurogkams bei visai giminei reiškiame gilią užuojautą ir kartu liūdime.

Eufemija ir Balys Steponiai

PADĖKA

Mūsų mylimam vyrui, tėvui, seneliui, broliui ir dėdei

A. A.

JONUI RUTKAUSKUI - RŪTENIUI

mirus, nuoširdžiai dėkojame:

Our Lady of Victory klebonui kun. John Perry ir kun. Frank Špakauskui už šv. mišias ir gražų pamokslą.

Nuoširdi padėka visiems atsilankiusiems atsisveikinti su velioniu ir palydėjusiems į amžino poilsio vietą.

Dėkui visiems lankiusiems jį ligoje ir bet kokiu būdu palengvinusiems jo paskutines dienas.

Širdingas ačiū visiems, pareiškusiems užuojautą asmeniškai, laiškais ir per spaudą, už užprašytas šv. mišias ir aukojusiems Tautos Fondui.

Žmona Verutė, sūnus Gražvydas, duktė Margarita ir sesuo Ona Osmolskienė

PATS LAIKAS APLANKYTI PIETŲ AMERIKĄ

Taip, jau pats laikas pažinti, aplankyti Pietų Ameriką. Kodėl? Todėl, kad sekančiais metais, t.y. 1992-ais, sueina 500 metų nuo Amerikos žemyno atradimo, kada Kristoforas Kolumbas pasiekė jo krantus.

Ta Amerikos žemyno dalis skiriasi nuo šiaurinės. Tiek savo gamta, tiek vietinių gyventojų palikuoniais, o taip pat paskirų Europos kultūrų įtaka, ji turi savitą vaizdą, žmonių charakterį, gyvenimo būdą. Kiekvienas Pietų Amerikos kraštas turi sukūręs sau būdingą kultūrą. Ir ten yra lietuvių kolonijos. Jos, nors paveiktos tų kraštų aplinkos, vis dėlto išlaiko savo lietuvišką charakterį.

— Geriausia proga!

Tai per VII-tąjį Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongresą! Jis vyks šių metų gruodžio ir sekančių metų, t.y. 1992-jų, sausio mėnesį, kaip tik Pietų Amerikoje: Argentinoje, Urugvajuje ir Brazilijoje. Per Jaunimo Kongresą bus galimybė pažinti tų kraštų įdomiausias ir patraukliausias vietoves, nes yra rengiamos ekskursijos, kurias bus galima pasirinkti.

Yra įdomūs ir miestai, kuriuose vyks Kongreso renginiai, bus galimybė pažinti tų kraštų muziką, šokius, folklorą, papročius.

Galėsite pabendrauti su vietiniais lietuviais, pažinti jų draugijas, tuos kampelius, kur dar gyvuoja lietuviška dvasia. Prie bendro Kūčių stalo susikaupsime ir pabendrausime visi, iš daugelio kraštų susirinkę, tačiau tą pačią lietuvišką sielą nešiojantys. Per Naujų Metų balių linksminsimės ir broliškai linkėsime vieni kitiem sėkmės ir džiaugsmo ateityje ir susitikimo laisvoje Lietuvoje.

Tai bus ne eilinis įvykis. Pasinaudokime. **Nepraraskime progos!**

Dėl smulkesnės informacijs kreipkitės į savo krašto ar miesto Jaunimo Sąjungos skyrių ar atstovą. Oficiali Kongreso oro linija — Aerolineas Argentinas.

IŠ JAV LB VEIKLOS

JAV LB XII-osios Tarybos prezidiumas birželio 25 aptarė einamuosius reikalus ir pradėjo planuoti XIII-osios Tarybos pirmąją sesiją. Posėdyje dalyvavo Angelė ir Romas Nelsai, Danguolė Navickienė ir Algis Raulinaitis.

Pirmininkė Angelė Nelsienė pranešė, kad Tarybos vardu siuntė laiškus valdžios pareigūnams ir sveikino Jelciną, laimėjusį Rusijos prezidento rinkimus. Taip pat minėjo, kad dalyvavo Baltų Laisvės Dienos rezoliucijos pasirašyme, kalbėjo su kongresmanais Rohrbacher ir Dannemeyer ir senatorium Bradley bei jų asistentais ir dalyvavo *Washington Times* ir *Wall Street Journal* redakcinių kolektyvų, Baltų Fundacijos ir National Security Council pranešimuose.

Lietuvių Fondo įstatų pakeitimas XII-osios Tarybos paštu priimtas, balsuojant 39 už ir 4 prieš. Rezultatai išsiųsti LF pirmininkui Algirdui Osčiui.

Buvo pristatytas Kontrolės Komisijos pranešimas ir žodžiu padėkota vyr. rinkimų komisijos pirmininkui Pranui Jogai už pravestus XIII-osios Tarybos rinkimus.

Atsižvelgiant į Krašto valdybos pageidavimus, **XIII-osios Tarybos pirmoji sesija įvyks spalio 4 - 6 Philadelphijoje.**

KUN. ROBERTUI KĘSTUČIUI BALČIUI MIRUS

Irene L. Tice, Lietuvos Vyčių 100 kuopos pirmininkė, *Darbininko* redakcijai prisiuntė daug įvairios medžiagos apie neseniai mirusį Amsterdamo Šv. Kazimiero parapijos kleboną kun. Robertą Kęstutį Balčį. Laiške pabrėžia, kad jis parapiečių buvo labai gerbiamas ir mylimas. Ji apgailestauja, kam prie žinutės apie mirtį buvo pridėta užuomina, kad savo metu rusų šnipas panaudojęs jo pavardę atvykti į Ameriką ir buvęs amerikiečių sučiuptas. Bet laiško autorė pamiršta, kad šis įvykis savo metu buvo plačiai nuaidėjęs Amerikos spaudoje ir tik iškėlė Lietuvos vardą, ir pats velionis tą įvykį retkarčiais prisimindavo.

DARBININKAS

341 Highland Blvd.
Brooklyn, N.Y. 11207

Administr. . . . . .(718) 827-1351
Redakcija. . . . . .(718) 827-1352

Spaustuvė . . . . .(718) 827-1350
Vienuolynas . . .(718) 235-5962
Vyskupas . . . (718) 827-7932
Salė (kor.) . . . . . (718) 827-9645
Salės adm. . . . .(718) 235-8386

Darbininko
redakcijos FAX
718 827 - 2964

Apreiškimo parapijos metinis piknikas — gegužinė bus rugsėjo 8, sekmadienį. Tą dieną bus paminėta ir Tautos šventė. Apreiškimo bažnyčioje 11 val. bus mišios, o po jų visi persikels į Kultūros Židinio kiemą, kur bus parapijos tradicinis, metinis piknikas. Anksčiau jis buvo rengiamas vokiečių parke, bet susidarė labai didelės išlaidos ir taip pat buvo kitų nepatogumų. Tai dabar daug patogiau rengti lietuviškame Kultūros Židinyje. Visi prašomi iš anksto pasirengti ir dalyvauti piknike.

Ateitininkų sendraugių poilsio ir studijų savaitė vyksta nuo rugpjūčio 10 iki rugpjūčio 17 Kennebunkporte, pranciškonų vasarvietėje. Tai tradicinė studijų savaitė, kuri sutraukia gražų būrį sendraugių iš viso Atlanto pakraščio. Stovyklos kapelionas yra kun. Vytautas Pikturna, kuris per vasaras gyvena New Yorko apylinkėje ir dažnai patarnauja Apreiškimo parapijos bažnyčiai. Taip pat iš New Yorko išvyko Pranutė ir Petras Ąžuolai, Jonas ir Leonilda Giedraičiai, Sostas ir Juzė Norvilai. Savaitę organizuoja dr. Česlovas Masaitis.

Laisvės Žiburio radijas, dvi savaites laidęs iš anksto paruoštą programą, rugpjūčio 11 pradėjo reportažų seriją iš sporto šventės Lietuvoje. Taip pat perdavė reportažą apie 7 žuvusiųjų laidojimą Vilniuje. Apie įvykius Kasoje dėl laiko stokos minėjo labai trumpai.

Laisvės Sargas yra Lietuvių Laisvamanių Demokratų žurnalas, kurį redaguoja Algirdas J. Kasmbatis, administruoja Prane Razgatis. Jis spausdinamas pranciškonų spaustuvėje Brooklyne. Dabar yra parengtas naujas numeris, kuris bus atspausdintas ir išsiųstas per porą savaičių.

Viktoria Čečetienė, gyvenusi Manhattane, sulaukusi 86 metų, mirė rugpjūčio 10 Montclair ligoninėje Manhattane. Velionės pagedėjimui jokių šermenų nebus. Jos palaikai sudeginti rugpjūčio 13. Pelenai prie pirmos progos bus pervežti į Lietuvą. Apie jos gyvenimą ir visuomeninę veiklą parašysime kitame *Darbininko* numeryje.

"ŽAIBAS" NR. 6 – MAISTO PRODUKTAI bus pristatyti Jūsų nurodytu adresu bet kur Lietuvoje: 10 sv. miltų, 10 sv. cukraus, 6 sv. ryžių, 29 oz. dežė persikų, 4 sv. valg. druskos, dežė ananasų, 2 dež. džiovintų slyvų, 2 dež. razinų, 64 oz. aliejaus, 1 dež. įvairių arbatų, 39 oz. pupelių kavos, 12 oz. kakavos. Pilna kaina $100.00. Kreiptis: "ŽAIBAS", 9525 South 79th Ave., Hickory Hills, IL 60457. Telef. 708 430-8090.

Amerikos vyskupai yra paskelbę vajų padėti Bažnyčiai, kuri išsivaduoja iš Sovietų Sąjungos priespaudos. *Our Sunday Visitor* birželio 23 išspausdino didesnį straipsnį apie pirmą vajaus rinkliavą. Įdėtas pasikalbėjimas su kun. Jurgiu Šarausku, kuris kaip tik yra Amerikos vyskupų konferencijos paskirtas organizuoti pagalbą Rytų Europos Bažnyčiai. Pirmame vajuje buvo surinkta vienas milijonas dolerių. Jau pašalpos pasiųstos Lietuvai, Latvijai, Maskvai, Čekoslovakijai, Vengrijai ir Lenkijai.

Žurnalistas Jack Anderson daug rašo spaudoje apie Pabaltijo valstybes. Jo straipsniai spausdinami įvairiuose laikraščiuose. Jis yra gerai informuotas, ir iškelia aktualijas, gindamas pabaltiečių teises į nepriklausomybę.

Pranciškonų vizitatorius rugpjūčio 19 atvyksta į Kennebunkportą, Maine, pradėti vienuolijos vizitacijos, kurios vyksta kas treji metai. Iš Kennebunkporto pirmiausia vyks vizituoti pranciškonų Lietuvoje.

Tėv. Sigitas-Benediktas Jurčys, OFM, praleidęs kurį laiką Amerikoje, rugpjūčio 10 išskrido į Romą toliau tęsti studijų. Jam yra tekę būti Sibire. Jis yra Šv. Kazimiero kolegijos Romoje dvasios vadas. Į šią kolegiją šią vasarą atvyksta studijuoti 20 studentų iš Lietuvos.

Į pranciškonų generalinio vizitatoriaus sutikimą, kuris bus rugpjūčio 19 Kennebunkporte, iš New Yorko vyksta pranciškonų viceprovincijolas Tėv. Pranciškus Giedgaudas, OFM, ir patarėjas Tėv. Leonardas Andriekus, OFM.

Tėv. Artūras-Stanislovas Paulauskas, OFM, kuris atostogavo Kennebunkporte, Maine, rugpjūčio 15 vėl grįžta į Austriją ir studijas tęs Salzburgo universitete, siekdamas magistro laipsnio. Tas studijas baigęs grįžta į Lietuvą.

Rudens dailės paroda Kultūros Židinyje tikrai bus surengta. Rengimu rūpinasi N.Y. Lietuvių Dailininkų Sąjunga, kuriai pirmininkauja dail. Juozas Bagdonas.

55 SV MAISTO PRODUKTŲ pristatome į namus LIETUVOJE: cukrus, ryžiai, mėsa, miltai, kondensuotas pienas, olandiškas sūris, šprotai, aliejus, razinos, riešutai, kava, arbata, prieskoniai ir t.t. $95. — **ŠVENTINIS SIUNTINYS:** kava, razinos, riešutai, šprotai, mėsa, šampanas, šokoladas dėžutėse, gėlės. $65. — **TRANSPAK, 2638 W. 69th St., Chicago, IL 60629. Tel. 1 - 312-436 - 7772.**

Virginija Kochenskytė, žymi Lietuvos aktorė, poezijos šventėse deklamuojanti eilėraščius, prieš porą metų pripažinta kaip geriausia skaitovė, yra atvykusi į Ameriką. Dabar lanko savo gimines, vyksta į Kennebunkportą, kur pranciškonų vasarvietėje turės savo rečitalį. Iš ten keliaus į Clevelandą ir sieks Los Angeles. Į New Yorką grįžta rugsėjo mėnesio gale. Keliauja su savo vyru, kuris yra skulptorius.

Dail. Daina Jurkutė tarnybos reikalais savaitei yra išvykusi į Barceloną, Ispaniją, kur amerikiečių firmos stato penkių žvaigždžių didelį viešbutį ir moderniojo meno muziejų. Daina New Yorke dirba didelėje bendrovėje, kuri tvarko teatrų, įvairių didelių pastatų apšvietimą iš lauko ir iš vidaus. Ji tam viešbučiui ir muziejui padarė apšvietimo planus. Bendrovė išsiuntė pažiūrėti, kaip vykdomi jų planai. Visos statybos ir pasiruošimas vyksta ryšium su pasauline sporto olimpiada, nes Barcelonoje vyks viena olimpiados dalis.

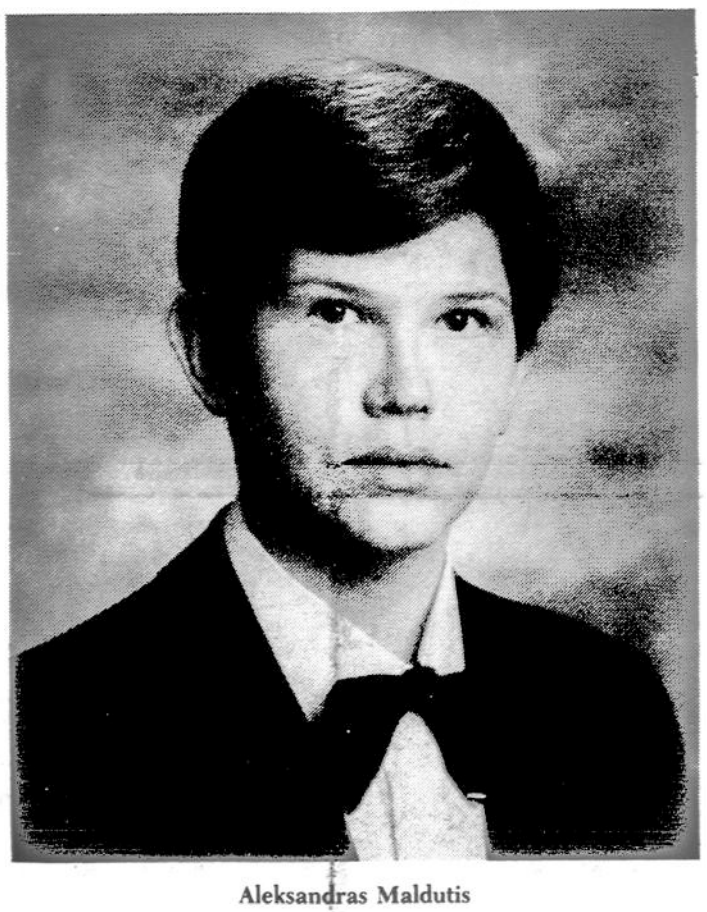

Aleksandras Maldutis

PER DVEJUS METUS BAIGĖ UNIVERSITETĄ

Aleksandras Maldutis, dr. Juliaus ir Aleksandros Maldučių sūnus, būdamas 18 metų, gegužės mėn. su pagyrimu (cum laude) per dvejus metus baigė Columbijos universitetą. Studijavo Rytų ir Centrinės Europos studijų mokslus ir gavo bakalauro laipsnio diplomą.

Baigęs pradinės mokyklos 7 skyrius, jis išlaikė konkursinius egzaminus ir įstojo į Fordhamo prep. gimnaziją, kurią baigė aukščiausiais pažymiais, visus 4 metus išbuvęs "First Honors" ir laimėjęs 4 stipendijas. Šioje gimnazijoje buvo literatūrinio žurnalo redaktorius, dalyvavo įvairiose mokyklos organizacijose.

Baigęs gimnaziją, su vienerių metų universiteto kreditais jis buvo priimtas į Columbijos universitetą. Studijų metu ten pasireiškė kompiuterių organizacijoje, būdamas jos viceprezidentu. Buvo ir debatų organizacijos nariu. Visus semestrus išbuvo dekano garbės sąraše.

Dabar Aleksandras atlieka vasaros stažą pasauliniame National Westminster Investment Banke ir nuo šių metų mokslo pradžios jis tęs studijas Columbijos universitete — School of International and Public Affairs ir garsiame Harrimano Institute, siekdamas magistro laipsnio.

Aleksandras yra lankęs dešimties metų Maironio lituanistinę mokyklą, kurią baigė per 9 metus pirmuoju mokiniu. Besimokydamas, dažnai dalyvaudavo lietuviškų renginių programose, kur deklamuodavo eilėraščius arba skaitydavo prozos tekstus.

Aleksandras yra anūkas Apolonijos ir Andriaus Butų, gyvenančių Woodhavene, NY, ir Vilmos Maldutienės, gyvenančios Ronkankoma, NY.

Ieškoma pirkti Lietuviška enciklopedija su papildomais tomais arba be jų. Siūlyti telefonu: 914 897-2624.

Ieškoma nuolatinė prityrusi 18 mėnesių vaiko prižiūrėtoja Stamforde, CT. Duodamas atlyginimas ir privatus butas. Skambinti dėl informacijų (203) 975-8980, arba rašyti: Regina Vanderheyden, 118 Skyview Drive, Stamford, CT 06902.

ROKO GRUPĖ
BIX
iš Lietuvos koncertuos rugpjūčio 23 d., penktadienį, 9 val. vak., Cricket Club, 415 16th Avenue, Irvington, NJ
(Garden St. Parkway, Exit 143, 16 Ave.)
Dėl informacijų skambinti T. Lorai 718 641 - 5568

Lietuviškos tautodailės paroda

Rugsėjo 15, sekmadienį, Riverhead, L. I., Osborn Ave., "Polish Town" palapinėje rengiama lietuviškos tautodailės paroda. Rengia Lithuanian Heritage draugija. Rengimo komitetas kviečia dalyvauti pavienius asmenis menininkus, pardavėjus, šokėjus. Smulkesnes informacijas galima gauti pas Aliciją Kauneckaitę-Graff, 807 Parkway St., Riverhead, L. I. Tel. 516 727-5126.

Dail. Vida Krištolaitytė buvo išvykusi į Lietuvą, kur daug keliavo, aplankė įvairias vietoves, susipažino su kai kurių įstaigų veikla ir jau grįžo.

NUSKENDO PRANCIŠKONAS

Rugpjūčio 12 pranciškonų vienuolyne Brooklyne gauta telegrama, kad Lietuvoje nuskendo pranciškonas vienuolis Tėv. Vytautas Sadauskas, OFM, 30 metų. Paskutiniu laiku buvo Pajūrio klebonas. Aplinkybės, kaip jis nuskendo, dar nežinomos. Palaidotas rugpjūčio 13.

Lietuviška spauda yra pats svarbiausias ginklas kovoje dėl Lietuvos laisvės. Paremk ją auka!

MAIRONIO LITUANISTINĖ MOKYKLA NEW YORKE IŠLEIDO 38-ąją LAIDĄ

New Yorko Maironio lituanistinė mokykla šiemet išleido 38-tą abiturientų laidą. Dešimties metų mokyklos kursą baigė 5 abiturientai. Mokslo metų baigimo iškilmės ir atestatų įteikimas buvo birželio 9, sekmadienį, Kultūros Židinyje.

Baigimo aktą pravedė mokyklos vedėja Rasa Juškienė-Ardytė. Buvo sukviestas ir garbės prezidiumas. Abiturientams atestatus įteikė Lietuvos gen. konsulas Anicetas Simutis. Baigusieji apdovanoti įvairiomis dovanomis. New Yorko šaulių kuopa dovanojo savo išleistą knygą "D. L. Kunigaikštis Algirdas", LB NY apygardos valdyba dovanojo anglų-lietuvių kalbų žodyną. Klasės auklėtoju buvo Alfonas Samušis. Ir jam abiturientai įteikė dovaną.

Mokyklą baigė: Deivis Bork, Antanas Garbauskas, Rūta Ilgutytė, Julija Laukytė ir Kristina Vaičaitytė.

Po baigimo akto įvyko puikios vaišės. Salė buvo gražiai dekoruota. Vaišes surengė abiturientų tėvai.

Reikia džiaugtis ir didžiuotis, kad lituanistinė mokykla tiek metų veikia. Ir kas galėjo to tikėtis, kai ši mokykla buvo kuriama. Tai pats svarbiausias lietuvybės išlaikymo židinys, kuris metai iš metų dirba ir šviečia mūsų jaunimą, skleisdamas lituanistines žinias, ugdydamas jaunimą lietuviškoje dvasioje.

Dėkojame visiems mokytojams, tėvams, kurie taip uoliai veža savo vaikus į mokyklą; dėkojame visiems rėmėjams, kurie taip rūpinasi mokyklos gyvenimu, ir kviečiame jau dabar rengtis naujiems mokslo metams. Jie prasidės jau už mėnesio.

Geriausios sėkmės mūsų lituanistinei mokyklai. (**p.j.**)

Deivis Bork

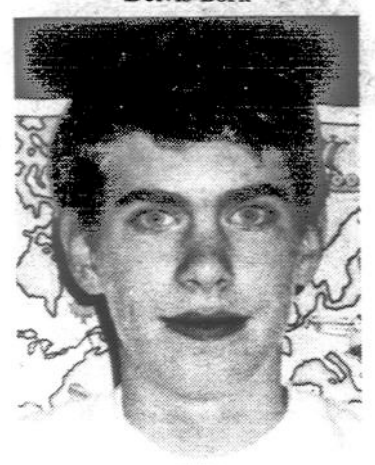

Antanas Garbauskas

Rūta Ilgutytė

Julija Laukytė

Krista Vaičaitytė

NAUJOS VAIZDAJUOSTĖS APIE ĮVYKIUS LIETUVOJE

Gautos dvi naujos vaizdajuostės apie paskutinius įvykius Lietuvoje — apie Medininkus ir Lietuvos sporto žaidynes.

Medininkų įvykių vaizdajuostė yra 45 minučių ilgumo. Jos kaina — 25 dol.

Sporto žaidynių vaizdajuostė — dviejų valandų. Kaina — 35 dol.

Abi vaizdajuostės pagamintos žymaus fotografo Viktoro Kapočiaus.

Užsakymus priims *Darbininko* redakcija. Skambinti: 718 827 - 1352, ar rašyti į *Darbininko* redakciją: 341 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207.

Ieškomi Viktoras ir Lilly Senders (Sidorevičius), kilę iš Leokadijos Norkevičiūtės-Sidorevičienės. Pagal paskutines žinias jie gyvena arba Brooklyne arba Flushing. Ieško Algirdas Norkevičius iš Lietuvos. Asmenys, turį informacijų apie Viktorą ir Lilly Sanders, prašomi kreiptis į Blanche Zimniski, 109 Dayton St., Rochester, NY 14621. (sk)

Reikalingas Dabartinės lietuvių kalbos žodynas, išleistas Chicagoje 1962 metais, arba Vilniuje 1972 metais. Jeigu kas turėtų ir sutiktų parduoti, prašome skambinti Danutei Norvilaitei, tel. (718) 827 - 2629.

NAUJAS "ŽAIBO" NR. 11! Miltų 10 sv., cukraus 10 sv., ryžių 6 sv., aliejaus 64 oz., 8 O'Clock pupelių kavos 39 oz., mėsos konservai: 2 dėž. kumpio (1 kg), 2 dėž. liežuvio drebučiuose (0.65 kg), 2 dėž. vištienos savo sultyse (0.65 kg). Pilna kaina **$100.00.** Bus pristatyta bet kurioje Lietuvos vietovėje per 10 darbo dienų. "ŽAIBAS", 9525 So. 79th Ave., Hickory Hills, IL 60457 — tel. (708) 430 - 8090.

VIDEO JUOSTELIŲ PERKEITIMAS
— PAL – SECAM – NTSC —
Perkeičiame Video juostelių įrašus iš europietiškos į amerikietišką sistemą ir atvirkščiai.
Skambinti (718) 849-1088.

MĖSOS PRODUKTAI aukščiausios kokybės pristatomi į namus LIETUVOJE: medžioklinės dešrelės, palendvica, dešros ir kt. $95. — Mažesnis siuntinys $68. — **TRANSPAK, 2638 W. 69th St., Chicago, IL 60629. 1-312-436-7772.**